

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 25 Οκτωβρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου-Πρόεδρος-Εισηγήτρια, Σταυρούλα Κουρή (δυνάμει της υπ' αριθμ. 159/2021 Πράξης της Προέδρου ΑΕΠΠ) και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει, σε συμμόρφωση η οποία διατάχθηκε με την υπ' αρ. 319/2021 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (Τμήμα Ι' - Ακυρωτικός Σχηματισμός), την από 22-03-2021 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 625/23-03-2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στ.. ..., οδός ..., αρ. ..., ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται κατά της αναθέτουσας αρχής με την επωνυμία «...» (...), νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αψοκάρδου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι : *«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».*

2. Επειδή, με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθ. ... Διακήρυξη και οι

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

συμπροσβαλλόμενες διευκρινίσεις «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΣΤΟΝ ...» και «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ Νο2 ΣΤΟΝ ...» της αναθέτουσας αρχής.

3. Επειδή, μετά την τελεσθείσα σιωπηρή απόρριψη της ανωτέρω προσφυγής, επιστράφηκε υπηρεσιακά στην προσφεύγουσα το κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής της παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), κατ' εφαρμογή του άρθρου 363 του ν.4412/2016 ως ίσχυε. Ακολούθως, όμως, και ενόψει της διαταχθείσας από το Δικαστήριο συμμόρφωσης της ΑΕΠΠ με την ανωτέρω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κατατέθηκε από την προσφεύγουσα, δεσμεύθηκε και πληρώθηκε το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), ποσού 4.570 ευρώ.

4. Επειδή με την υπ' αριθμ. ... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε διεθνή δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό με θέμα «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ... συμπεριλαμβανομένων και των εγκαταστάσεων της πρώην Σ.Ε. ...» για τρία έτη, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας/τιμής, εκτιμώμενης αξίας 913.725,01 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

5. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 10.02.2021 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 23-02-2021 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ...

6.Επειδή, η διαδικασία που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

7. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 22.03.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 23.02.2021 και η προσφεύγουσα, τεκμαίρεται ότι έλαβε γνώση στις 10-03-2021, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν . 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

8. Επειδή η προσφεύγουσα έχει, κατ' αρχήν, έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής, ως ενδεχόμενα βλαπτόμενη, δεδομένου ότι στρέφεται κατά όρων της διακήρυξης οι οποίοι, κατά τους ισχυρισμούς της, προσκρούει στο ενωσιακό δίκαιο και στον νόμο και καθιστά αδύνατη τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό στον οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει ή τη δυσχεραίνει ουσιωδώς, καθώς δηλώνει ότι: *«Η εταιρεία μας δραστηριοποιείται στην αγορά της της εμπορίας παντός είδους, προορισμού και εφαρμογής μηχανισμικών και λογισμικών συστημάτων και προϊόντων αναφορικά, ιδίως, με την ασφάλεια προσωπικού και πάσης κατηγορίας δημοσίων και ιδιωτικών έργων, κτιρίων, υποδομών, δικτύων και λοιπών συναφών κατασκευών και εγκαταστάσεων. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της αυτών περιλαμβάνεται και η παροχή υπηρεσιών για τον έλεγχο, λειτουργία, διαχείριση, συντήρηση, επισκευή, εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση πάσης φύσεως ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων. Με αυτή την ιδιότητα προτίθεται να συμμετάσχει στο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με την προσβαλλόμενη Διακήρυξη. Ωστόσο, όπως θα αναπτυχθεί αναλυτικά παρακάτω, η προσβαλλόμενη Διακήρυξη περιέχει παράνομους όρους οι οποίοι εμποδίζουν και πάντως δυσχεραίνουν ουσιωδώς τη συμμετοχή της εταιρείας μας στο διαγωνισμό [...] 13.1. Καταρχάς, η συμμετοχή μας στον επίδικο διαγωνισμό αποκλείεται λόγω της παράνομης απαίτησης που θεσπίστηκε με τον όρο 2.2.6 περ. α' και δ' της Διακήρυξης σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των συμμετεχόντων. Ο όρος αυτός*

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

απαιτεί προηγούμενη εμπειρία αποκλειστικά στη συντήρηση φοιτητικών εστιών, με συνέπεια να περιορίζει υπέρμετρα την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια. Το έννομο συμφέρον μας για την αμφισβήτηση της Διακήρυξης έγκειται στο ότι ο όρος αυτός αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής μας, προδιαγράφοντας τον αποκλεισμό μας λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης των απαιτούμενων προϋποθέσεων, αφού η εταιρεία μας δεν έχει προηγούμενη εμπειρία στη συντήρηση ειδικά φοιτητικών εστιών.

13.2. Παρομοίως, το έννομο συμφέρον μας για την αμφισβήτηση των όρων 2.2.6 περ.γ' και 2.2.7 έγκειται στο ότι η συμμετοχή μας στον επίδικο διαγωνισμό αποκλείεται και πάντως δυσχεραίνεται ουσιωδώς λόγω της θέσπισης φωτογραφικών όρων ασύνδετων με το αντικείμενο του διαγωνισμού με μοναδικό σκοπό να αποκλείσει υποψήφιους που δεν πληρούν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις (πχ. ISO σε συντήρηση ανελκυστήρων), όπως η εταιρεία μας.

13.3. Προφανές είναι το έννομο συμφέρον μας και ως προς την αμφισβήτηση του όρου 2.3.1 σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, καθώς ο γενικός και αόριστος τρόπος με τον οποίο έχουν τεθεί καθιστά ασαφές και άρα επισφαλές το καθεστώς αξιολόγησης των προσφορών, με τον κίνδυνο αδιαφανούς κρίσης και άνισης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων.

13.4. Τέλος, ο όρος 2.2.9.2.B.4 περ. γ' είναι παράνομος στο μέτρο που επιτρέπει τη στήριξη σε τρίτους φορείς χωρίς την υποβολή ΕΕΕΣ. Το έννομο συμφέρον μας έγκειται στο ότι ο συγκεκριμένος όρος προσδίδει αθέμιτο πλεονέκτημα σε διαγωνιζόμενους που πρόκειται να στηριχθούν στην ικανότητα τρίτων φορέων.

14. Επομένως, ενόψει όσων αναφέρονται παραπάνω αλλά και στη συνέχεια στο πλαίσιο των λόγων προσφυγής σχετικά με την άμεση βλάβη που υφίσταται η εταιρεία μας από τους όρους της Διακήρυξης κατά των οποίων στρέφεται με την παρούσα, η προσφυγή ασκείται με προφανές έννομο συμφέρον [...].».

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

9. Επειδή με την υπ' αριθμ. 319/2021 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κρίθηκε ότι: «[...] 13. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, Α.Ε.Π.Π. απέρριψε σιωπηρώς όλους τους ως άνω ισχυρισμούς, χωρίς καμία αιτιολογία, και ως εκ τούτου, πιθανολογείται η παράβαση της εκ του νόμου [αρθρ 367 παρ. 1 του Ν.4412/2016, και 18 του Π.Δ/τος 39/2017] υποχρέωσής της να αποφανθεί αιτιολογημένα επί της ουσίας των αιτιάσεων της ασκηθείσας ενώπιον της προδικαστικής προσφυγής. Εξάλλου, το παρόν Δικαστήριο δεν μπορεί, επ' ευκαιρία εκδίκασης της κρινόμενης αίτησης, να προβεί πρωτογενώς στην εξέταση και πιθανολόγηση των ανωτέρω αιτιάσεων της προδικαστικής προσφυγής της απύσασ ανώνυμης εταιρείας, επί των οποίων δεν έχει αποφανθεί η Α.Ε.Π.Π. Κατόπιν αυτών, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ανασταλεί η περαιτέρω πρόοδος της διαδικασίας του διαγωνισμού, να αναπεμφθεί δε η υπόθεση στην Α.Ε.Π.Π., προκειμένου να ασκήσει την επιβαλλόμενη από το νόμο αρμοδιότητα της. Οίκοθεν, πάντως, νοείται ότι δεν κωλύεται η επάνοδος της Α.Ε.Π.Π. επί της παρούσας υπόθεσης, εκ μόνου του λόγου ότι, όπως έγινε δεκτό ανωτέρω, η Αρχή καθίσταται αναρμόδια κατά νόμον να κρίνει και να δεχθεί προδικαστική προσφυγή μετά την άπρακτη πάροδο της αποκλειστικής προθεσμίας, εντός της οποίας υποχρεούται να την εξετάσει, δεδομένου ότι αυτό δεν ισχύει σε περιπτώσεις που, όπως εν προκειμένω, πιθανολογείται σοβαρά με δικαστική απόφαση ότι η Αρχή, παραλείποντας να αποφανθεί επί της ουσίας των αιτιάσεων της ασκηθείσας ενώπιον της προδικαστικής προσφυγής, παρέβη τις εκ του νόμου υποχρεώσεις της [...]».

10. Επειδή στις 30.03.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, ήτοι σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, μέσω της κεντρικής σελίδας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

11. Επειδή με τις υπ' αριθμ. 740 και 2395/2021 Πράξεις των Προέδρων του 5^{ου} και του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στην ΑΕΠΠ την 1η.04.2021 τις απόψεις της επί της προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα αυθημερόν.

13. Επειδή στις 22.04.2021 η προσφεύγουσα απέστειλε στην ΑΕΠΠ μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής. Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε εμπροθέσμως σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το ν. 4605/2019 (ΦΕΚ 52/Α/1-4-2019), δοθέντος ότι η συζήτηση για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής ορίσθηκε στις 28.04.2021 και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο. Σημειωτέον ότι η προσφεύγουσα, κατά την υποβολή του υπομνήματος δεν είχε πρόσβαση στην «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού δοθέντος ότι δεν υπέβαλε προσφορά.

14. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017, σε Συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 319/2021 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (Τμήμα Ι' - Ακυρωτικός Σχηματισμός).

15 Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό κρίση προσφυγή της ισχυρίζεται αυτολεξεί ότι: «: «[...]Α. Ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' της Διακήρυξης παραβιάζει το άρθρο 75 του ν.4412/2016 και τις θεμελιώδεις αρχές της ελευθερίας του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αναλογικότητας [...]27. Ήδη από το συνδυασμό των όρων 2.2.6 και 2.2.9.2.Β.4 προκύπτει ότι η Διακήρυξη περιορίζει την απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σε προηγούμενες συμβάσεις συντήρησης κτηρίων φοιτητικών εστιών. Αναφορικά με την περ. δ' του όρου 2.2.6 αυτό προκύπτει με σαφήνεια από τη διατύπωση της, ενώ αναφορικά με την περ. α' του όρου

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

2.2.6 αυτό προκύπτει από τη συνδυαστική ανάγνωσή του με τον όρο 2.2.9.2.B.4 ο οποίος κάνει λόγο για «παρόμοιες» συμβάσεις.

28. Σε κάθε περίπτωση, με τις διευκρινίσεις που χορηγήθηκαν (βλ. τα αναρτημένα στο ΕΣΗΔΗΣ έγγραφα «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΣΤΟΝ ...» και «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ Νο2 ΣΤΟΝ ...», τα οποία δεν φέρουν ημερομηνία, αριθμό πρωτοκόλλου ή κάποιο άλλο προσδιοριστικό στοιχείο), επιβεβαιώθηκε ότι η αναθέτουσα αρχή έχει περιορίσει τη ζητούμενη εμπειρία σε προηγούμενες συμβάσεις οι οποίες αφορούν αποκλειστικά τη συντήρηση κτηρίων φοιτητικών εστιών. Ειδικότερα, σε σχετικά ερωτήματα, η αναθέτουσα αρχή έδωσε τις εξής διευκρινιστικές απαντήσεις σε σχέση με τους όρους 2.2.6 περ. α' και 2.2.9.2.B.4 («παρόμοια σύμβαση») της Διακήρυξης:

28.1. Με το πρώτο έγγραφο διευκρινίσεων: «Ως παρόμοιες συμβάσεις με την παρούσα σε συνδυασμό και με τα αναφερόμενα στην παρ. 2.2.6.δ νοούνται οι «συμβάσεις σε αντίστοιχα έργα ως προς την παροχή υπηρεσιών σε κτήρια με παρόμοια χρήση και απαιτήσεις όπως το κτήριο της παρούσας (κτήρια φοιτητικών εστιών εν λειτουργία που παρουσιάζουν ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις)». Ως εκ τούτου για τη συνδρομή των απαιτήσεων της παρ. 2.2.6.α της διακήρυξης θα πρέπει να προσκομιστούν συμβάσεις στον πίνακα σε έργα Συντήρησης Φοιτητικών Εστιών συνολικού προϋπολογισμού τουλάχιστον ύψους 100% του προϋπολογισμού της σύμβασης πλέον ΦΠΑ».

28.2. Με το δεύτερο έγγραφο διευκρινίσεων (ερώτημα 4ο): «Ως παρόμοιες συμβάσεις με την παρούσα σε συνδυασμό και με τα αναφερόμενα στην παρ. 2.2.6.δ νοούνται οι «συμβάσεις σε αντίστοιχα έργα ως προς την παροχή υπηρεσιών σε κτήρια με παρόμοια χρήση και απαιτήσεις όπως το κτήριο της παρούσας (κτήρια φοιτητικών εστιών εν λειτουργία που παρουσιάζουν ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις)». Ως εκ τούτου για τη συνδρομή των απαιτήσεων της παρ. 2.2.6.α της διακήρυξης θα πρέπει να προσκομιστούν συμβάσεις για την τελευταία τριετία (2018,2019,2020) στον πίνακα σε έργα Συντήρησης Φοιτητικών Εστιών συνολικού

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

προϋπολογισμού τουλάχιστον ύψους 100% του προϋπολογισμού της σύμβασης πλέον ΦΠΑ. Άρα δεν μπορούν να προσμετρηθούν στην απαιτούμενη εμπειρία συμβάσεις συντήρησης οικοδομικών εργασιών σε κτήρια ΟΤΑ (Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης) με χρήση Δημαρχείο».

29. Συμπερασματικά, από τις διατάξεις της Διακήρυξης σε συνδυασμό και με τις διευκρινίσεις που έχουν δοθεί από την αναθέτουσα αρχή, προκύπτει ότι η απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα περιορίζεται αποκλειστικά σε προηγούμενες συμβάσεις συντήρησης κτηρίων φοιτητικών εστιών. Ωστόσο, με αυτό το περιεχόμενο, ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' είναι παράνομος, καθώς περιορίζει υπέρμετρα τον ανταγωνισμό χωρίς να παρίσταται αναγκαίος. Ειδικότερα:

29.1. Περιορίζεται υπέρμετρα και αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός, καθώς επιτρέπεται η συμμετοχή στον επίδικο διαγωνισμό αποκλειστικά σε οικονομικούς φορείς οι οποίοι έχουν εκτελέσει προηγουμένως συμβάσεις ειδικά σε εγκαταστάσεις φοιτητικών εστιών. Κατά τούτο, ο όρος είναι φωτογραφικός και πάντως υπέρμετρα περιοριστικός, καθώς περιορίζει τον ανταγωνισμό μόνο σε επιχειρήσεις που ήδη δραστηριοποιούνται στην αγορά των φοιτητικών εστιών.

29.2. Ο επίμαχος όρος δεν εξυπηρετεί κανέναν απολύτως λόγο δημοσίου συμφέροντος, πόσο μάλλον άμεσα συνδεδεμένο με την εκτέλεση του αντικείμενου της σύμβασης. Ειδικότερα, η τεχνική συντήρηση των φοιτητικών εστιών δεν παρουσιάζει κάποια ιδιαιτερότητα σε σχέση με τη συντήρηση άλλων εγκαταστάσεων (πχ. νοσοκομείων ή πανεπιστημίων), πόσο μάλλον σε τέτοιο βαθμό που να απαιτεί την ανάθεση των σχετικών υπηρεσιών αποκλειστικά και μόνο σε φορείς οι οποίοι έχουν παράσχει υπηρεσίες σε φοιτητικές εστίες στο παρελθόν. Εξάλλου, η αναθέτουσα δεν επικαλείται κανένα σχετικό λόγο, πέρα από κάποιες εντελώς γενικόλογες και αόριστες αναφορές («ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις») οι οποίες όμως δεν κομίζουν τίποτα συγκεκριμένο και σε καμία περίπτωση δεν αρκούν για να τεκμηριώσουν έναν τόσο περιοριστικό όρο.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

29.3. Το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος όρος δεν είναι αναγκαίος επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι η ίδια η αναθέτουσα αρχή δεν τον χρησιμοποιούσε σε παλαιότερο διαγωνισμό για τις φοιτητικές εστίες της ... (Σχετικό 8).

Επομένως, η ίδια η αναθέτουσα αρχή είχε κρίνει ότι για τη συντήρηση των φοιτητικών εστιών δεν απαιτείται προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία ειδικά σε εγκαταστάσεις φοιτητικών εστιών.

29.4. Εξάλλου, το άρθρο 75 του ν. 4412/2016 ρητά προβλέπει ότι οι απαιτήσεις συμμετοχής στους διαγωνισμούς πρέπει να περιορίζονται στις απαραίτητες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν αιτιολογείται γιατί η εξαιρετικά περιοριστική απαίτηση του όρου 2.2.6 περ. α' και δ' είναι απαραίτητη. Επισημαίνεται ότι, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, όσο πιο περιοριστικός του ανταγωνισμού είναι ένας όρος της Διακήρυξης, τόσο περισσότερο αναγκαίος θα πρέπει να παρίσταται για την επίτευξη του συμβατικού σκοπού.

29.5. Αντίθετα, οι επίμαχες απαιτήσεις του όρου 2.2.6, οι οποίες προϋποθέτουν την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων ειδικά σε φοιτητικές εστίες και μάλιστα ύψους 100% του προϋπολογισμού και τουλάχιστον 3 σε αριθμό, αποτελούν στην πραγματικότητα τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού, αφού μειώνουν δικαιολογείται γιατί είναι- απαραίτητο. Κατ' αποτέλεσμα, ο όρος αυτός οδηγεί στο «κλείσιμο» της αγοράς μόνο σε όσους ήδη δραστηριοποιούνται στην αγορά των υπηρεσιών συντήρησης σε φοιτητικές εστίες.

29.6. Ο επίμαχος όρος παραβιάζει και την αρχή της αναλογικότητας, αφού περιορίζει υπέρμετρα τη συμμετοχή οικονομικών φορέων, την ίδια στιγμή που δεν εξυπηρετεί κάποιον συγκεκριμένο σκοπό. Η εταιρεία μας δεν αμφισβητεί ότι η αναθέτουσα μπορεί να απαιτήσει προηγούμενη εμπειρία στη συντήρηση εγκαταστάσεων, ωστόσο η εμπειρία αυτή δεν μπορεί να περιορίζεται στις φοιτητικές εστίες. Η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή, θα μπορούσε να είχε ζητήσει την τεκμηρίωση προηγούμενης εμπειρίας σε εγκαταστάσεις αντίστοιχου μεγέθους και σε συμβάσεις αντίστοιχου προϋπολογισμού. Το εάν

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

όμως οι συμβάσεις αφορούσαν φοιτητικές εστίες, πανεπιστήμια, νοσοκομεία, ταχυδρομεία ή άλλου είδους εγκαταστάσεις, δεν εμποδίζει την ορθή εκτέλεσης της παρούσας σύμβασης.

29.7. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να τεκμηριώσει γιατί θεωρεί ότι η εμπειρία σε οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση πλην των φοιτητικών εστιών δεν αρκεί και ποια είναι η ουσιώδης διαφορά που παρουσιάζουν οι φοιτητικές εστίες. Η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή, όφειλε να αιτιολογήσει τη θέσπιση του όρου 2.2.6 και η σχετική αιτιολογία να προκύπτει από τον κατ' άρθρο 45 του ν. 4412/2016 «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης» ή πάντως από τις προπαρασκευαστικές της έκδοσης της διακήρυξης πράξεις (βλ. ΣτΕ 805/2018, ΣτΕ 2107/2009, 3626/2010, 2020/2012). Ειδικότερα, η αναθέτουσα οφείλει να τεκμηριώσει το λόγο για τον οποίο ο συγκεκριμένος όρος είναι αναγκαίος, εξηγώντας ιδίως σε ποιες τεχνικές σταθμίσεις και συμπεράσματα στηρίχθηκε για τη θέσπιση του προσβαλλόμενου όρου, αν έλαβε υπόψιν τη δομή της οικείας αγοράς και την επιρροή που θα έχει ο ως άνω όρος στη διαμόρφωση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος του διαγωνισμού και για ποιον λόγο επέλεξε να θέσει ένα τόσο περιοριστικό όρο.

29.8. Τέλος, σημειώνεται ότι ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' πρέπει να εξεταστεί και ως προς το σωρευτικό αποτέλεσμα που αναπτύσσει μαζί με άλλους παράνομους όρους της Διακήρυξης (βλ. επόμενους λόγους προσφυγής) και από το οποίο προκύπτει ο φωτογραφικός χαρακτήρας του διαγωνισμού με σκοπό τον αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού.

30. Επομένως, ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' είναι παράνομος και πρέπει να ακυρωθεί. Η ζημία -και άρα το έννομο συμφέρον- της εταιρείας μας είναι προφανής, αφού δεν έχει εκτελέσει συμβάσεις συντήρησης των εγκαταστάσεων φοιτητικών εστιών και άρα δεν πληροί τις απαιτήσεις που τίθενται με τον παράνομο αυτό όρο.

Β. Ο όρος 2.2.6 περ. γ' της Διακήρυξης είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της Σύμβασης και αντίθετος με το άρθρο 53 του ν. 4409/2016 [...].32. Ωστόσο, από τη Διακήρυξη δεν προκύπτει ότι η ενεργειακή

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων εμπίπτει στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς ούτε αναφέρονται σχετικά καθήκοντα στην περιγραφή του αντικειμένου (Παράρτημα Ι), ούτε περιλαμβάνεται ο ενεργειακός ελεγκτής στην περιγραφή των υποχρεώσεων της ομάδας του έργου (Παράρτημα ΙΙ). Επομένως, ο όρος 2.2.6 περ. γ' απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να απασχολούν ένα ενεργειακό ελεγκτή Γ' Τάξης παρότι η σύμβαση δεν περιλαμβάνει την ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων. Ο όρος αυτός, συνεπώς, είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και απλά επιβεβαιώνει ότι η Διακήρυξη έχει φωτογραφικό χαρακτήρα, επιδιώκοντας να αποκλείσει τους υπόλοιπους οικονομικούς φορείς, ακόμα και με τη θέσπιση απαιτήσεων οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στο φυσικό αντικείμενο της σύμβασης. Κατά τούτο, ο επίμαχος όρος έχει τεθεί κατά παράβαση της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού, της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 75 του ν.4412/2016

33. Σε κάθε περίπτωση, ο όρος αυτός έχει τεθεί κατά παράβαση του άρθρου 53 του ν.4409/2016, σύμφωνα με το οποίο: «Απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή σε κτίριο ή κτιριακή μονάδα εφόσον: α)συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος [...]». Επομένως, ο όρος 2.2.6 γ' είναι παράνομος διότι απαιτεί την απασχόληση ενεργειακού ελεγκτή με σχέση εργασίας από τον ανάδοχο που θα αναλάβει τη συντήρηση του κτιρίου, ενώ το άρθρο 53 του ν.4409/2016 απαγορεύει τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από επιθεωρητή ο οποίος συνδέεται με υπαλληλική σχέση με τον φορέα που έχει αναλάβει τη συντήρηση κτιρίου.

34. Κατά συνέπεια, και ο όρος 2.2.6 περ. γ' είναι παράνομος και πρέπει να ακυρωθεί.

Γ. Ο όρος 2.2.7 είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και παραβιάζει την αρχή του υγιούς ανταγωνισμού και της αναλογικότητας –

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Παράνομος ο αποκλεισμός της δυνατότητας στήριξης στην ικανότητα τρίτων για την πλήρωση του όρου 2.2.7 [...]

36. Ωστόσο, η συντήρηση ανελκυστήρων δεν εμπίπτει στο αντικείμενο του διαγωνισμού (Παράρτημα Ι). Επομένως, η απαίτηση για κατοχή ISO στο πεδίο της συντήρησης ανελκυστήρων είναι ασύνδετη με το αντικείμενο της σύμβασης, περιορίζει τον κύκλο των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό χωρίς κανέναν λόγο και εξυπηρετεί αποκλειστικά τον φωτογραφικό χαρακτήρα της Διακήρυξης. Κατά τούτο, ο όρος 2.2.7 έχει τεθεί κατά παράβαση της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού, της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 82 του ν. 4412/2016, στο μέτρο που απαιτεί την προσκόμιση ISO για αντικείμενο (συντήρηση ανελκυστήρων) το οποίο δεν εμπίπτει στο αντικείμενο του διαγωνισμού.

37. Επιπλέον, ο όρος 2.2.8 της Διακήρυξης ορίζει οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται στην ικανότητα τρίτων ως προς την πλήρωση των απαιτήσεων των όρων 2.2.5 και 2.2.6 της Διακήρυξης. Με αυτό τον τρόπο, όμως, αποκλείει ανεπίτρεπτα τη δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων για την κάλυψη του όρου 2.2.7, παραβιάζοντας το άρθρο 78 του ν. 4412/2016, την αρχή της ίσης μεταχείρισης και του ανταγωνισμού, καθώς επιτρέπει τη συμμετοχή μόνο οικονομικών φορέων που διαθέτουν οι ίδιοι το επίμαχο πρότυπο ISO κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς, τη στιγμή μάλιστα που η συντήρηση ανελκυστήρων δεν συνδέεται με το αντικείμενο του διαγωνισμού.

38. Ενόψει αυτών, ο όρος 2.2.7 είναι παράνομος κατά το μέρος που απαιτεί τα πιστοποιητικά να καλύπτουν και τη συντήρηση ανελκυστήρων, ενώ παράνομος είναι και ο αποκλεισμός της δυνατότητας στήριξης στην ικανότητα τρίτων για την πλήρωση του όρου 2.2.7.

Δ. Ο όρος 2.3.1 της Διακήρυξης παραβιάζει το άρθρο 86 του ν. 4412/2016 και τις θεμελιώδεις αρχές διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού [...]

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

41. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, σύμφωνα με τον όρο 2.3.1 της Διακήρυξης, το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Σύμφωνα δε με τον όρο 2.3.1 της Διακήρυξης, τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: [...]

42. Όπως γίνεται σαφές, το παραπάνω σύστημα κριτηρίων αξιολόγησης, σε συνδυασμό με τους αποδιδόμενους συντελεστές είναι εξόχως προβληματικό. Τούτο διότι ιδίως το κριτήριο της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου είναι αόριστο, δεν διασφαλίζει την αντικειμενική αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και δεν συνοδεύεται από επαρκείς προδιαγραφές επαλήθευσης των πληροφοριών, όπως απαιτεί ο νόμος.

43. Πιο συγκεκριμένα, το περιεχόμενο του συγκεκριμένου κριτηρίου είναι ενδεικτικό και αόριστο, με συνέπεια αφενός να παραχωρούνται μεγάλα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στην αναθέτουσα αρχή και, αφετέρου, να δημιουργείται αβεβαιότητα σε βάρος των υποψηφίων. Για τον ίδιο λόγο, το κριτήριο αυτό είναι πρόσφορο να οδηγήσει σε ανομοιόμορφη εφαρμογή μεταξύ των διαγωνιζομένων, σε αυθαίρετες ή υποκειμενικές εκτιμήσεις και, κατ' αποτέλεσμα να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

Άλλωστε, τα ενδεικτικά αναφερόμενα στοιχεία που θα συνεκτιμηθούν για την αξιολόγηση του εν λόγω κριτηρίου, όπως η «κατανόηση των απαιτήσεων του έργου» είναι μη μετρήσιμα και επαληθεύσιμα.

44. Αξίζει να επισημανθεί ότι το παραπάνω κριτήριο, το οποίο αποτελεί το ένα από τέσσερα μόνο κριτήρια, δεν έχει ουσιαστική επιχειρησιακή αξία για την εκτέλεση της σύμβασης. Εντούτοις, ο επίμαχος όρος του αποδίδει τον υψηλότερο συντελεστή βαρύτητας μαζί με το κριτήριο B1. Εξάλλου, και τα υπόλοιπα κριτήρια περιέχουν αόριστους και μη μετρήσιμους παράγοντες, οι οποίοι δεν είναι δυνατό να διασφαλίσουν την αντικειμενική αξιολόγηση των προσφορών, όπως είναι ο «αποτελεσματικός τρόπος επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή», η «ποιοτική» σύνθεση της ομάδας εργασίας ή το «κάθε άλλο στοιχείο» που μπορεί να προτείνει ο προσφέρων και να αποτελέσει

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

τμήμα της αξιολόγησης. Κατά τούτο, και αυτά τα κριτήρια είναι παράνομα και πρέπει να ακυρωθούν για τους ίδιους λόγους.

45. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι με τη με αρ. 25/2017 απόφαση η Αρχή Σας (Σχετικό 9) είχε ακυρώσει Διακηρύξεις της ίδιας αναθέτουσας αρχής (...) για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Συγκεκριμένα, με την 25/2017 απόφαση κρίθηκε ότι οι όμοιοι όροι των εκεί προσβαλλόμενων Διακηρύξεων σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών ήταν παράνομοι, διότι: α) η αναθέτουσα αρχή απλά επανέλαβε το άρθρο 86 του ν. 4412/2016, χωρίς να προσδιορίζει ειδικότερο συντελεστή βαθμολόγησης (σκ. 12), β) δεν προέβη σε συγκεκριμενοποίηση των κριτηρίων αξιολόγησης παραβιάζοντας την παρ. 9 του άρθρου 86 αφού δεν προσδιόρισε ποιο είναι το απώτερο αποτέλεσμα που πρέπει να επιτύχει ο υποψήφιος ανάδοχος ως προς τη μεθοδολογία υλοποίησης, ώστε να είναι δυνατό να αναπτυχθεί ένα κοινό μέτρο σύγκρισης των προσφορών (σκ. 13), ενώ γ) η παρανομία αυτή δεν μπορεί να καλυφθεί από τις προβλέψεις των παραρτημάτων I και II σχετικά με την περιγραφή του αντικειμένου και των υποχρεώσεων του αναδόχου (σκ. 13). Η κρίση της Αρχής Σας στη με αρ. 25/2017 πρέπει να εφαρμοστεί και στη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού η ίδια αναθέτουσα αρχή έχει υποπέσει στις ίδιες πλημμέλειες, προβλέποντας όμοιους όρους σχετικά με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και ουσιαστικά αγνοώντας την κρίση της 25/2017 απόφασης.

46. Επομένως, ο συγκεκριμένος όρος είναι παράνομος και πρέπει να ακυρωθεί.

Ε. Ο όρος 2.2.9.2.B.4 περ. γ' είναι παράνομος στο μέτρο που επιτρέπει τη στήριξη σε τρίτους φορείς χωρίς την υποβολή ΕΕΕΣ [...]⁴⁹. Με το παραπάνω περιεχόμενο, όμως, ο όρος 2.2.9.2.B.4 περ. γ' είναι παράνομος, στο μέτρο που επιτρέπει τη στήριξη σε τρίτους φορείς χωρίς την υποβολή ΕΕΕΣ. Η στήριξη σε τρίτους φορείς χωρίς την υποβολή ΕΕΕΣ είναι αντίθετη με τις απαιτήσεις των άρθρων 78 και 79 του ν. 4412/2016. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος όρος προσδίδει αθέμιτο πλεονέκτημα σε διαγωνιζόμενους που

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

πρόκειται να στηριχθούν στην ικανότητα τρίτων φορέων και οι οποίοι δεν θα χρειαστεί να υποβάλλουν ΕΕΕΣ για τους τρίτους, με συνέπεια να μην είναι δυνατός ο έλεγχος της πλήρωσης των όρων της Διακήρυξης από τους τρίτους [...]».

16. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται τα κάτωθι: «[...]Απαράδεκτο προδικαστικής προσφυγής λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος.

Κατά πάγια νομολογία, το θεσπιζόμενο με τον νόμο 4412/2016 σύστημα παροχής προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης σκοπεί στην προστασία όσων ενδιαφέρονται να τους ανατεθούν οι ανωτέρω συμβάσεις, έναντι της βλάβης την οποία υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν από την παράβαση εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής των κανόνων οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί καθώς και τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αναδειχθεί ο ανάδοχος. Επομένως, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά σχετικής διακήρυξης πρέπει προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί αυτήν με έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από όρο της διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει κατ'αυτόν τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή του στο διαγωνισμό (ΕΑ ΣΤΕ 86/2018, 12-15/2018 Ολομ., 146- 148/2016 Ολομ., 129-131/2016 Ολομ., ΔΕΚ C-230/2002, *Grossman Air Services*).

Συνεπώς, ως επίκληση βλάβης νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιοδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση και ανάδειξη των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων στοιχείων, που «Φορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος, και ως εκ

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

των οποίων είτε αποκλείεται είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στο διαγωνισμό, είτε προδιαγράφεται (άρεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (ΕΑ ΣτΕ 86/2018, ΕΑ ΣτΕ 146-8/2016, 965/2010, 1046/2009, 1149/2009). Όλα τα παραπάνω ισχύουν, όχι μόνον στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος να του ανατεθεί η σύμβαση εν τέλει δεν μετέσχε στον διαγωνισμό, αλλά και στην περίπτωση που ο τελευταίος μετέσχε στο διαγωνισμό με επιφύλαξη (ΕΑ ΣτΕ 353/2018. 146-148/2016 Ολομ., 16/2015. 718/2012, 616/2012).

Επειδή, περαιτέρω, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο και ατομικό /προσωπικό, με την έννοια ότι πρέπει να αφορά τον ενδιαφερόμενο προσωπικά και όχι ένα γενικό κύκλο προσώπων. Κατά τη θεωρία και νομολογία, το έννομο συμφέρον θα πρέπει να είναι και άμεσο από την άποψη ότι το προβαλλόμενο προσωπικό συμφέρον πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με το πρόσωπο του προσφεύγοντος, χωρίς να παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου, και ενεστώς, δηλαδή να είναι υπαρκτό και όχι μελλοντικό (Π. Δαγτόγλου. Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014). Πρέπει, επομένως, να υπάρχει συρροή των κάτωθι: α) η προσβαλλόμενη πράξη να έχει προκαλέσει βλάβη, υλική ή ηθική και β) να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της προβαλλόμενης βλάβης (ΣτΕ 7μ. 1898/2016), ήτοι μια ειδική έννομη σχέση του προσφεύγοντα με την προσβαλλόμενη πράξη (Σπ. Βλαχόπουλος, Όψεις της δικαστικής προστασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικράτειας - το παράδειγμα του ν. 2522/1997 για τα δημόσια έργα. 1998, σελ 199, Δ. Ράικος. Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων. 2017, σελ. 745 επ.) άλλως να την υφίσταται υπό συγκεκριμένη ιδιότητα ως υποψηφίου στην οικεία διακήρυξη (ΣτΕ 880/2016 7μ. σκ. 13, 1844/2013 7μ. σκ. 15, 2973/1989), άλλως, ως ενδιαφερομένου μεν να συμμετάσχει σ' αυτήν, αλλά αποκλειόμενου δυνάμει ρήτρας της προκηρύξεως (ΣτΕ 4606/2012, 1982-1985, 1987/2011) και δεν αρκεί το γενικό δημόσιο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την σύννομη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΣτΕ4391/2011

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

7μ., 2446/1992, 7μ.). Περαιτέρω, δέον είναι το έννομο συμφέρον να είναι και ενεστώς, ήτοι η βλάβη που προκαλείται στον ενδιαφερόμενο να έχει ήδη επέλθει ή να είναι βέβαιο ότι θα επέλθει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 1442/97 ΔΔικ 1997/1136) και να υφίσταται σωρευτικά τόσο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης, όσο και κατά την άσκηση της προσφυγής και την εξέταση αυτής (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 ΔΔικ 1996/844, ΔτΕ 416/2002λ 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικράτειας». ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 846-7).

Σε κάθε περίπτωση, οι προβαλλόμενοι από τον προσφεύγοντα λόγοι ακύρωσης περί παράβασης νόμου, όσο σοβαροί και εάν είναι και όσο κατάφωρη η παράβαση νόμου που προβάλλεται, δεν μπορούν να θεμελιώσουν αυτοτελώς το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος. καθότι η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της προσφυγής και όχι στο παραδεκτό αυτής (Δ. Πυργάκης, Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικράτειας, 2017).

Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως προβολής του από την αναθέτουσα αρχή ή τον παρεμβαίνοντα. το έννομο συμφέρον ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια κατά περίπτωση σύνθεση εξέτασης της προσφυγής ως και από τον δικαστή (ΣτΕ 2080/2016, 5/2006, 3078/2005, 1461/2003).

Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα σχετικά με το έννομο συμφέρον της αναφέρει τα εξής: [...]Η αναφορά αυτή είναι τελείως αόριστη εφόσον, κατά τα ήδη εκτεθέντα. για να τεκμηριώσει η προσφεύγουσα το έννομο συμφέρον της, ώφειλε αφενός να προβάλει ότι καλύπτει τις λοιπές (μη αμφισβητούμενες με την προδικαστική προσφυγή) προϋποθέσεις συμμετοχής, κάτι που δεν πράττει, και αφετέρου να επικαλεσθεί συγκεκριμένα και αρκούντως εξειδικευόμενα στοιχεία, που αφορούν τη νομικά ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος (ήτοι της ίδιας), και ως εκ των οποίων είτε αποκλείεται είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή της στο διαγωνισμό, είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος της το

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

αποτελέσμά του λόγω αδυναμίας της να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, κάτι το οποίο, επίσης δεν πράττει, αφού δεν επικαλείται κάποιο στοιχείο που αφορά τη δική της νομική ή πραγματική κατάσταση.

Επομένως η προδικαστική προσφυγή είναι συλλήβδην και στο σύνολό της απορριπτή.

Απαράδεκτο προσβολής διευκρινήσεων.

Η προσφεύγουσα εκθέτει στην προδικαστική της προσφυγή ότι προσβάλλει και τις δύο έγγραφες διευκρινήσεις «που έχουν δοθεί από την αναθέτουσα αρχή (βλ. τα αναρτημένα στο ΕΣΗΔΗΣ έγγραφα «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΣΤΟΝ ...» και «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ Νο2 ΣΤΟΝ ...», τα οποία δεν φέρουν ημερομηνία, αριθμό πρωτοκόλλου ή κάποιο άλλο προσδιοριστικό στοιχείο». Οι εν λόγω διευκρινήσεις, όμως, δεν θέτουν νέους κανόνες, αλλά επαναλαμβάνουν απλά τις προβλέψεις της διακήρυξης. Ως εκ τούτου η προσβολή τους δεν είναι νόμιμη.

Απαράδεκτο, άλλως αβάσιμο προβαλλόμενων λόγων.

1ος λόγος προδικαστικής προσφυγής.

Με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' της Διακήρυξης παραβιάζει το άρθρο 75 του ν. 4412/2016 και τις θεμελιώδεις αρχές της ελευθερίας του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

Στον όρο «2.2.6. Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: [...]

Περαιτέρω, στον όρο 2.2.9.2. με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» προβλέπεται ότι [...] Η προσφεύγουσα, ειδικότερα, παραπονείται ότι με τους ως άνω όρους και με τις διευκρινήσεις που εδόθησαν συναφώς περιορίζεται ο ανταγωνισμός.

Όπως έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία (ΣτΕ 3719/2011, 1105/2010, Ε.Α. ΣτΕ 676/2011, 77/2011, 1140/2010, 1025/2010, 1024/2010, 691/2009, 434/2008 κ. ά.) και συνομολογεί και η προσφεύγουσα, η αναθέτουσα αρχή είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

διακηρύξεως ως προς το δημοπρατούμενο αντικείμενο, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά του και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη. Η δε θέσπιση, με τη διακήρυξη, των προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της. Δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού, εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν διαγωνιζομένων. Οι οποίοι δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό (ΣΤΕ ΕΑ 124/2015, 9/2015, 354/2014).

Κατ' αρχάς παρατηρείται ότι ο λόγος αυτός, έτσι όπως προβάλλεται, είναι απαράδεκτος κυρίως επειδή τι προσφεύγουσα δεν παραθέτει ότι εμποδίζεται να συμμετάσχει στον επίδικο διαγωνισμό από τον προσβαλλόμενο όρο, έστω δανειζόμενη τεχνική ικανότητα από τρίτον.

Επιπλέον ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος επειδή, έτσι όπως προβάλλεται επειδή η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται κατά τρόπο συγκεκριμένο σε ποιους είδους συμβάσεις έχει εμπειρία η ίδια (και σε ποιες συγκεκριμένα) ώστε να κριθεί ότι αν γίνονταν δεκτοί οι ισχυρισμοί της σχετικά με αυτές θα μπορούσε να συμμετάσχει παραδεκτως. Κάνει, ειδικότερα, αορίστως αναφορά σε άλλες εγκαταστάσεις : «η τεχνική συντήρηση των φοιτητικών εστιών δεν παρουσιάζει κάποια ιδιαιτερότητα σε σχέση με τη συντήρηση άλλων εγκαταστάσεων (πχ. νοσοκομείων ή πανεπιστημίων),», χωρίς καν να προβάλλει κατά τρόπο συγκεκριμένο σε ποιες άλλες εγκαταστάσεις αναφέρεται, γιατί έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με την υπό δημοπράτηση και κυρίως σε ποιες έχει η ίδια (αν έχει) εμπειρία, ώστε να κριθεί αν έχει έννομο συμφέρον να επικαλείται την ανάγκη συμπερίληψής τους στα άρθρα 2.2.6 και 2.2.9.2.B.4. Με τα δεδομένα αυτά ο προκείμενος λόγος είναι απολύτως αόριστος και προβάλλεται, επιπλέον, χωρίς έννομο συμφέρον.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Επιπλέον και προεχόντως, στην προκειμένη περίπτωση, ο ως άνω όρος τεχνικής ικανότητας είναι απολύτως νόμιμος και εύλογος ως ευθέως συνδεόμενος απόλυτα και αναντίρρητα με το τεχνικό αντικείμενο της σύμβασης.

Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι ο επίμαχος όρος δεν εξυπηρετεί κανέναν απολύτως λόγο δημοσίου συμφέροντος, πόσο μάλλον άμεσα συνδεδεμένο με την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, είναι απολύτως αβάσιμος, επειδή είναι πρόδηλο ότι η εμπειρία Ζητείται στο αντικείμενο της σύμβασης.

Επιπλέον, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν συγκεντρώνει την απαραίτητη εμπειρία, επ' ουδενί συνεπάγεται ότι ο όρος είναι παράνομος. Αντιθέτως είναι απολύτως αυτονόητο ότι οι υπό δημοπράτηση υπηρεσίες που προσφέρονται σε Φοιτητικές εστίες με συνεχή παρουσία φοιτητών και προσωπικού, δεν είναι ταυτόσημες, ούτε έστω συγκρίσιμες με υπηρεσίες που παρέχονται σε πανεπιστήμια ή σε νοσοκομεία ή ταχυδρομεία, όπως ανακριβώς ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Πρόκειται για εγκαταστάσεις με απολύτως διαφορετικά λειτουργικά και τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και με εντελώς διαφορετικές συνθήκες παροχής της υπηρεσίας, που επ' ουδενί είναι συγκρίσιμα. Τονίζουμε, το προφανές: ότι η διαχείριση των τεχνικών αναγκών σε κτήρια όπως οι φοιτητικές εστίες που κατοικούνται από μεγάλο αριθμό φοιτητών (με τα φαινόμενα δυστυχώς συνήθων φθορών) δεν έχει καμία σχέση ούτε με τη λειτουργία, τον έλεγχο, τη συντήρηση και τις συνήθεις επισκευές των ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων σε νοσοκομεία (ήτοι κτήρια με διαφορετικό Η/Μ εξοπλισμό και χωρίς απαιτήσεις ως προς το πράσινο του περιβάλλοντος χώρου), σε ταχυδρομεία (εντελώς άσχετο τεχνικό αντικείμενο) και σε Πανεπιστήμια (ήτοι κτήρια που δεν έχουν χαρακτηριστικά κατοικίας, ούτε μαγειρεία ή εστιατόρια).

Επιπλέον τονίζεται ότι ο επίμαχος ισχυρισμός της προσφυγής προβάλλεται εντελώς αόριστα, αφού ουδόλως εκτίθενται ποιες άλλες εγκαταστάσεις θα μπορούσαν να περιληφθούν ως εμπειρία, καίτοι δεν έχουν

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

σχέση με το υπό δημοπράτηση αντικείμενο, αλλά τα συγκεκριμένα (μιτ αναφερόμενα στην προσφυγή) χαρακτηριστικά τους, τις καθιστούν παρόμοιες.

Συμπερασματικά το Ίδρυμά μας έπραξε το προφανές: αφού οι υπό δημοπράτηση υπηρεσίες αφορούν φοιτητικές εστίες, ζητάει εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών συντήρησης σε κτήρια με παρόμοια χρήση και απαιτήσεις (κτήρια φοιτητικών εστίων εν λειτουργία που παρουσιάζουν ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις). Η απαίτηση αυτή όχι μόνο κινείται εντός των ορίων της διακριτικής μας ευχέρειας, αλλά είναι απολύτως εύλογη και νόμιμη, χωρίς καν να είναι δυσανάλογη ούτε φωτογραφική, όπως απολύτως άοριστα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα χωρίς καν να προβάλλει ποιόν δήθεν φωτογραφίζουμε. Ο δε ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι ο όρος δεν είχε περιληφθεί σε παλαιότερα τεύχη προηγούμενου διαγωνισμού είναι απολύτως αδιάφορος, αφού τίποτα δεν εμποδίζει την αναθέτουσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και τα διδάγματα των εκτελεσθεισών συμβάσεων, να βελτιώσει τα τεύχη δημοπράτησης προκειμένου να εξασφαλισθεί η παροχή βέλτιστων υπηρεσιών, όπως εν προκειμένω.

Είναι σαφές εν προκειμένω ότι η προσφεύγουσα επιχειρεί να διαμορφώσει τις απαιτήσεις του διαγωνισμού σύμφωνα με τα δικά της προσόντα. Καθ'ο μέρος, όμως, οι εν λόγω αιτιάσεις ανάγονται στον καθορισμό του αντικείμενου του νέου διαγωνισμού και του ζητούμενου εξοπλισμού είναι απαράδεκτες, διότι πλήττουν ευθέως την ανέλεγκτη σκοπιμότητα των επιλογών της αναθέτουσας αρχής, η οποία, όπως ελέχθη, έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να διαμορφώνει τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές, καθορίζοντας τις ανάγκες της από ποσοτική και ποιοτική άποψη (πρβλ. ΣτΕ 492, 133/2012, 1186/2011, 670/2009, 965, 960, 307/2007, 1208. 1076. 977/2006).

Επιπλέον και επικουρικώς, τίποτα δεν εμποδίζει την προσφεύγουσα να επικαλεστεί την τεχνική ικανότητα τρίτων, ώστε να ικανοποιήσει την επίμαχη απαίτηση (ad hoc E.A. ΣτΕ 56/2020, σκέψη 15, in fine).

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Με τα δεδομένα αυτά ο συγκεκριμένος λόγος προβάλλεται αβασίμως και πρέπει να απορριφθεί. Δεδομένου, δε, ότι τι προσφεύγουσα συνομολογεί ότι λόγω του επίμαχου όρου αδυνατεί να υποβάλει παραδεκτή συμμετοχή στον επίμαχο διαγωνισμό, άνευ εννόμου συμφέροντος πλήττει με την κρινομένη προδικαστική τους λοιπούς όρους της διακήρυξης τις λοιπές απαιτήσεις χρηματοοικονομικής επάρκειας που τάσσονται με το άρθρο 2.2.5, όπως την απαίτηση της περιπτώσεως γ' (πρβλ. Ε.Α. 975/2008, 634/2009, 1043/2009, 1291/2009, 538/2010, 314/2013 κ.ά) Υπό τα δεδομένα δε αυτά, η αιτούσα θα διατηρούσε το έννομο συμφέρον της να αμφισβητήσει τη νομιμότητα των λοιπών προϋποθέσεων χρηματοοικονομικής επάρκειας, μόνον εάν ισχυριζόταν ότι επιτιθέτο να μετάσχει στον διαγωνισμό στηριγμένη στις ικανότητες άλλου οικονομικού Φορέα [είτε συμπράττοντας με αυτόν για την από κοινού υποβολή αιτήσεως συμμετοχής, ως ένωση οικονομικών Φορέων είτε επικαλούμενη τη δάνεια ικανότητά του, προκειμένου να καλύψει την επίμαχη απαίτηση της διακηρύξεως, κάτι που δεν πράττει (ad hoc Ε.Α. ΣΤΕ 56/2020 σκ. 20Ε

Με τα δεδομένα αυτά, η αμφισβήτηση των λοιπών όρων της διακήρυξης είναι αλυσιτελής και απαράδεκτη, αφού η προσφεύγουσα έχει ήδη συνομολογήσει ότι δεν ικανοποιεί τους ως άνω όρους.

Επομένως επικουρικώς και μόνο θα αντικρούσουμε και τους λοιπούς λόγους της προσφυγής.

2ος λόγος της προδικαστικής προσφυγής.

Η προσφεύγουσα παραπονείται για τον όρο 2.2.6 περ. γ' της Διακήρυξης, κατά τον οποίο οι συμμετέχοντες πρέπει [...], ισχυριζόμενη ότι ο όρος αυτός «είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και απλά επιβεβαιώνει ότι η Διακήρυξη έχει φωτογραφικό χαρακτήρα, επιδιώκοντας να αποκλείσει τους υπόλοιπους οικονομικούς φορείς, ακόμα και με τη θέσπιση απαιτήσεων οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στο φυσικό αντικείμενο της σύμβασης.» καθώς και ότι έχει τεθεί κατά παράβαση του άρθρου 53 του ν. 4409/2016».

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Ο λόγος αυτός προβάλλεται απαραδέκτως επειδή δεν εμποδίζει την προσφεύγουσα να συμμετάσχει στον διαγωνισμό, ούτε η ίδια ισχυρίζεται ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο. Επομένως ο σχετικός ισχυρισμός είναι πρωτίστως απορριπτέος ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος.

Επιπλέον, όμως, είναι και αβάσιμος. Ο όρος 2.2.6 περ. γ' της Διακήρυξης δεν αναφέρεται σε ενεργειακό επιθεωρητή Γ' τάξης, όπως εκ προδήλου σφάλματος υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, άλλα σε ενεργειακό ελεγκτή Γ' τάξης όπως αναφέρεται στην υπ' αριθμ. οικ. 175275/22.05.2018 Απόφαση του Υπουργού και του Αν. Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 1927/30.05.2018). Επομένως, τα όσα αναφέρονται περί ενεργειακών επιθεωρήσεων δεν έχουν καμία σχέση με την απαίτηση του όρου 2.2.6 περ. γ. Επιπλέον ο εν λόγω ενεργειακός ελεγκτής ζητείται προκειμένου να συμβουλευεί την ομάδα για θέματα εξοικονόμησης ενέργειας στο πλαίσιο της συντήρησης του κτιρίου αφού η συντήρηση αυτή καθ' εαυτή αποσκοπεί (όπως προκύπτει και από τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης) στην ορθή λειτουργία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού άρα και στην εξοικονόμηση ενέργειας. Είναι επομένως, απαίτηση, απολύτως νόμιμη και εύλογη.

3ος λόγος της προδικαστικής προσφυγής.

Με τον τρίτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η κατοχή ISO στο πεδίο της συντήρησης ανελκυστήρων συνιστά περίπτωση τεχνητού περιορισμού του ανταγωνισμού και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, καθώς ευνοεί αδικαιολόγητα όσους οικονομικούς φορείς διαθέτουν το εν λόγω πρότυπο ISO κατά το χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης, παρ' ότι αυτό δεν έχει ειδική σχέση με το αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου και δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο αξιολόγησης της καταλληλότητας ενός οικονομικού φορέα να εκτελέσει με αποτελεσματικότητα το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

Ο ισχυρισμός της προσφυγής είναι αβάσιμος επειδή η επέμβαση σε ηλεκτρολογικούς πίνακες των ανελκυστήρων περιλαμβάνεται στο τεχνικό αντικείμενο της Διακήρυξης, σε αντίθεση προς όσα ισχυρίζεται η

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

προσφεύγουσα. Έχει δε παρατηρηθεί από την εμπειρία παρελθουσών συμβάσεων αδυναμία των αναδοχών στον επίμαχο τομέα, κάτι που οδήγησε την υπηρεσία μας στο να απαιτήσει ευλόγως το επίμαχο ISO που αποσκοπεί στην ορθή παροχή της Υπηρεσίας.

Εξάλλου, ο ισχυρισμός της προδικαστικής προσφυγής ότι ο όρος είναι φωτογραφικός προβάλλεται αορίστως, αφού η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει ποιόν δήθεν φωτογραφίζει (Ε.Α. ΣτΕ 474/2009).

4ος λόγος της προδικαστικής προσφυγής.

Η προσφεύγουσα παραπονείται για αοριστία των κριτηρίων ανάθεσης και ειδικώς ισχυρίζεται ότι το κριτήριο της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου είναι αόριστο, δεν διασφαλίζει την αντικειμενική αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και δεν συνοδεύεται από επαρκείς προδιαγραφές επαλήθευσης των πληροφοριών, όπως απαιτεί ο νόμος.

Είναι πρόδηλο ότι με τον λόγο αυτό η αιτούσα επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας του επιμάχου όρου της διακηρύξεως, να προσδιορίσει η ίδια τις ανάγκες της υπηρεσίας κατά τις δικές της δυνατότητες και εκτιμήσεις, και κατά συνέπεια ο λόγος προβάλλεται απαραδέκτως, διότι με αυτόν αμφισβητείται ευθέως η ανέλεγκτη σκοπιμότητα των επιλογών της διοικήσεως, η οποία έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να διαμορφώνει τους όρους της διακηρύξεως (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 307/07, 1208, 1076,977/06).

Επιπλέον, ο λόγος είναι αβάσιμος επειδή η υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη και την κρίση της Α.Ε.Π.Π με την επικαλούμενη από την προσφεύγουσα 25/2017 απόφαση, διαμόρφωσε κατά τρόπο διαφορετικό και απολύτως νόμιμο εν προκειμένω τα κριτήρια βαθμολόγησης.

Ο λόγος αυτός έχει κριθεί ως αβάσιμος με την απόφαση 56/2020 της Ε.Α. ΣτΕ κατά την οποία (σκ. 12): «Εφ' όσον δε τα κριτήρια αυτά (καθώς και ο καθοριζόμενος συντελεστής βαρύτητας για την τεχνική και την οικονομική προσφορά) εφαρμόζονται κατά ενιαίο τρόπο για την αξιολόγηση των προσφορών όλων των διαγωνιζομένων, δεν απορεί να θεωρηθεί ότι εκ μόνης

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

της θεσπίσεως των εν λόγω κριτηρίων προδιαγράφεται εις βάρος της αιτούσης το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, υπό την έννοια ότι ευνοούν ειδικώς συγκεκριμένο διαγωνιζόμενο ή ότι καθιστούν ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους της υποβολή προσφοράς. Συνεπώς, η αιτούσα δεν θεμελιώνει το ειδικό έννομο συμφέρον που απαιτείται για την προσβολή των σχετικών όρων της διακηρύξεως.».

Επομένως και ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί για τον ως άνω λόγο.

5ος λόγος της προδικαστικής προσφυγής.

Η προσφεύγουσα παραπονείται για τον όρο του άρθρου 2.2.9.2. με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» κατά τον οποίο [...] Ο όρος αυτός, που εφαρμόζεται σε όλους τους διαγωνιζομένους οριζοντίως (και κατά συνέπεια και στην προσφεύγουσα) αποσκοπεί στην απαλλαγή από περιττά γραφειοκρατικά εμπόδια των διαγωνιζομένων, αφού η απαλλαγή αφορά μόνο την ομάδα έργου. Ο όρος αυτός επ' ουδενί εμποδίζει την συμμετοχή της προσφεύγουσας στον διαγωνισμό, και κατά συνέπεια ο οικείος λόγος (που προβάλλεται κατά τρόπο πιθανολογικό και αόριστο) προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος.

Λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την άμεση ολοκλήρωση των διαδικασιών.

Η Υπηρεσία μας τονίζει την αναγκαιότητα της άμεσης ολοκλήρωσης των επίμαχων διαδικασιών, η οποία επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που συνάπτονται με το ευαίσθητο αντικείμενο των συμβάσεων. Πρόκειται για παροχή υπηρεσιών σε φοιτητικές εστίες με διαμένοντες φοιτητές. Τα δε κτήρια χρήζουν συνεχών επεμβάσεων. Είναι πρόδηλο ότι οιαδήποτε καθυστέρηση των οικείων διαγωνιστικών διαδικασιών θα παρακωλήσει την ομαλή παροχή των οικείων υπηρεσιών σε ευαίσθητα από κοινωνικής - οικονομικής απόψεως άτομα, όπως οι Φοιτητές που διαμένουν στις εν λόγω εστίες. Η αδυναμία λειτουργίας π.χ. του Φωτισμού ή των ανελκυστήρων ή των συστημάτων ζεστού νερού χρήσης - Θέρμανσης και

κλιματισμού σε Φοιτητικές εστίες μειώνει την προστασία που οφείλει η Πολιτεία να παρέχει στους δικαιούχους και καθιστά λίαν προβληματική την καθημερινή διαβίωση.

Είναι, επομένως, επιβεβλημένη για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος η απόρριψη της επίμαχης προδικαστικής προσφυγής [...].

17. Επειδή η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της προβάλλει τα ακόλουθα : «[...] Α. Ως προς το έννομο συμφέρον της Εταιρείας μας για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής

6. Η αναθέτουσα αρχή, όλως αβάσιμα και παραπλανητικά ισχυρίζεται, ότι η προδικαστική μας προσφυγή τυγχάνει απαράδεκτη λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος. Αναφέρει στις σελ. 6 και 7 των απόψεών της: [...]

7. Οι παραπάνω ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής τυγχάνουν όλως αβάσιμοι. Για την αντίκρουσή τους επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

□ Όπως προέκυψε από το συνδυασμό των σκ. 6 έως 10 της προδικαστικής μας προσφυγής, και της εκεί παρατιθέμενης νομολογίας της Αρχής Σας (βλ. ιδίως ΑΕΠΠ 2098/2017, σκ. 9 και ΑΕΠΠ 7μ. 3/2018, σκ. 10), για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος και της βλάβης της εταιρείας μας για την προσβολή των όρων Διακήρυξης αρκεί καταρχήν η επίκληση ότι ενδιαφέρεται να συμμετέχει στον διαγωνισμό, με βάση το γεγονός ότι δραστηριοποιείται επαγγελματικά στο αντικείμενο της δημοπρατούμενης σύμβασης. Δεν απαιτείται αντίθετα η επίκληση, πολλώ δε μάλλον η απόδειξη, πλήρωσης αναλυτικά όλων των κριτηρίων και προϋποθέσεων της Διακήρυξης, απαίτηση η οποία συνδέεται με επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας και η απόδειξή της οποίας κατά το παρόν στάδιο προσβολής των όρων της διακήρυξης θα συνεπαγόταν ανυπέρβλητα εμπόδια στην επιδιωκόμενη προδικαστική προστασία.

□ Εν προκειμένω, στην προδικαστική προσφυγή μας στοιχειοθετούμε αναλυτικά το έννομο συμφέρον μας. Ειδικότερα, η εταιρεία μας επικαλέστηκε ότι προτίθεται να συμμετάσχει στον επίδικο διαγωνισμό, καθώς δραστηριοποιείται στο αντικείμενο του διαγωνισμού και σε συναφή αντικείμενα,

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

προσκομίσαμε δε για την απόδειξη των ισχυρισμών μας το καταστατικό της εταιρείας, πιστοποιητικό του ΕΒΕΑ και προηγούμενες συμβάσεις στον τομέα της συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων (βλ. και Σχετικό 5 έως 7).

□ Παρόλα αυτά, με τους όρους που θέτει η προσβαλλόμενη Διακήρυξη, η εταιρεία μας εμποδίζεται να συμμετέχει στο διαγωνισμό και πάντως δυσχεραίνεται ουσιωδώς η συμμετοχής της, όπως αναλυτικά εκθέτουμε στις σκ. 13.1 έως 13.4 της προσφυγής μας για κάθε επιμέρους προσβαλλόμενο όρο, αλλά και όπως αναλύσαμε διεξοδικότερα στο πλαίσιο των κατ' ιδίαν λόγων προσφυγής μας (βλ. και ΑΕΠΠ 209/2017).

Σε κάθε περίπτωση, η επίκληση της συνδεόμενης με το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος βλάβης δεν απαιτείται να είναι πανηγυρική, αλλά πρέπει να προκύπτει με σαφή και ορισμένο τρόπο από το έγγραφο της προσφυγής (ΑΕΠΠ 7μ. 3/2018, σκ. 11), όπως συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση.

□ Επομένως, η προδικαστική μας προσφυγή ασκήθηκε με προφανές έννομο συμφέρον, λόγω της άμεσης βλάβης που υφίσταται η εταιρεία μας από τους προσβαλλόμενους όρους της Διακήρυξης.

□ Τέλος, ως προς τις προσβληθείσες δύο έγγραφες διευκρινίσεις, με αυτές, όπως αναφέρουμε και στην σκ. 4 της προσφυγής μας, παρασχέθηκαν παράνομες διευκρινίσεις ως προς τους κρίσιμους όρους της Διακήρυξης.

Δεδομένου, ότι οι παρεχόμενες διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της Διακήρυξης, πρόκειται για εκτελεστές πράξεις, οι οποίες προσβλήθηκαν παραδεκτά (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ ΕΑ 254/2012, σκ. 6). Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι δεν είναι εκτελεστές, και πάλι είναι παράνομοι οι προσβαλλόμενοι όροι της Διακήρυξης, όπως ερμηνεύονται με βάση τα παραπάνω έγγραφα διευκρινίσεων.

Β. Ως προς τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής 8. Με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής μας προσφυγής ζητήσαμε την

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

ακύρωση του όρου 2.2.6 περ. α' και δ' της Διακήρυξης. Από τον ανωτέρω όρο της Διακήρυξης σε συνδυασμό και με τις συμπροσβληθείσες έγγραφες διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, προκύπτει ότι η απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα περιορίζεται αποκλειστικά σε προηγούμενες συμβάσεις συντήρησης κτηρίων φοιτητικών εστιών. Με αυτό το περιεχόμενο, ο όρος 2.2.6 περ. α' και δ' είναι παράνομος, λόγω παραβίασης του άρθρου 75 του ν. 4412/2016 και λόγω αντίθεσης στις αρχές της ελευθερίας του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

9. Ιδίως, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

□ Ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης είναι υπέρμετρα και αδικαιολόγητα περιοριστικός του ανταγωνισμού, καθώς περιορίζει τον διαγωνισμό μόνο σε επιχειρήσεις, ήδη δραστηριοποιούμενες στην αγορά των φοιτητικών εστιών. Πρόκειται για χαρακτηριστικό παράδειγμα παραβίασης του ανταγωνισμού, καθώς «κλείνει» τη συγκεκριμένη αγορά επιτρέποντας αποκλειστικά στους ελάχιστους ήδη δραστηριοποιούμενους να αναλάβουν τις σχετικές συμβάσεις. Επιπλέον, δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο: εάν η Αρχή Σας κρίνει νόμιμο έναν τέτοιο όρο, τότε η αγορά θα παραμείνει κλειστή στο διηνεκές, αφού θα είναι αδύνατο για οποιοδήποτε νέο «παίκτη» να αποκτήσει εμπειρία ώστε να συμμετέχει σε επόμενους διαγωνισμούς.

□ Ο υπέρμετρα περιοριστικός χαρακτήρας του συγκεκριμένου όρου αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι δίνει ουσιαστικά τη δυνατότητα συμμετοχής σε μόνο δύο εταιρείες. Ειδικότερα, οι μόνες εταιρείες που εκτελούν τουλάχιστον τρεις συμβάσεις στη συντήρηση φοιτητικών εστιών είναι οι εταιρείες ... (..., ..., ..., ..., ...) και ... (..., ..., ...).

Επομένως, μόνο αυτές οι εταιρείες πληρούν τον όρο 2.2.6 της Διακήρυξης, ο οποίος απαιτεί τρεις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης από συμβάσεις συντήρησης φοιτητικών εστιών. Επιβεβαιώνεται με αυτό τον τρόπο η παρανομία του επίμαχου όρου, ο οποίος έχει ως αποτέλεσμα τον δραστικό και αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

□ Ο ίδιος όρος δεν εξυπηρετεί κανέναν απολύτως λόγο δημοσίου συμφέροντος, πόσο μάλλον άμεσα συνδεδεμένο με την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς η συντήρηση των φοιτητικών εστιών δεν παρουσιάζει κάποια ιδιαιτερότητα σε σχέση με τη συντήρηση άλλων εγκαταστάσεων (π.χ. νοσοκομείων ή πανεπιστημίων), πόσο μάλλον σε τέτοιο βαθμό που να απαιτείται η ανάθεση των σχετικών υπηρεσιών αποκλειστικά και μόνο σε φορείς, οι οποίοι έχουν παράσχει υπηρεσίες σε φοιτητικές εστίες στο παρελθόν.

□ Η αναθέτουσα αρχή δεν τεκμηριώνει γιατί θεωρεί ότι η εμπειρία σε άλλη εγκατάσταση πλην των φοιτητικών εστιών δεν αρκεί και ποια είναι η ουσιώδης διαφορά που παρουσιάζουν οι φοιτητικές εστίες.

10. Τα ανωτέρω, προσπαθεί να αντικρούσει η αναθέτουσα αρχή με αβάσιμους ισχυρισμούς στις απόψεις της. Ειδικότερα, αντί να αιτιολογήσει γιατί είναι αναγκαίος ο επίμαχος όρος ο οποίος οδηγεί στον περιορισμό του ανταγωνισμού, στις σελ. 9 και 10 των απόψεών της αρκείται σε εντελώς αόριστες και γενικόλογες αναφορές οι οποίες κάθε άλλο παρά αρκούν για να δικαιολογήσουν έναν τόσο δραστικό περιορισμό του ανταγωνισμού. Πράγματι, ουδεμία αιτιολόγηση περιλαμβάνεται στις απόψεις της αναθέτουσας αρχής για τυχόν ιδιαιτερότητες της συντήρησης κτιρίων φοιτητικών εστιών, ώστε η Διακήρυξη να περιορίζει το πεδίο συμμετοχής στο διαγωνισμό μόνο σε επιχειρήσεις που ήδη δραστηριοποιούνται στην αγορά των φοιτητικών εστιών, και να μην συμπεριλαμβάνονται επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στην αγορά της συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Σημειώνεται ότι ένας τόσο δραστικός περιορισμός του ανταγωνισμού δεν μπορεί να δικαιολογηθεί στη βάση γενικών και αστήρικτων ισχυρισμών, όπως ότι οι φοιτητές προκαλούν συχνές φθορές (!) (βλ. σελ. 9 των απόψεων).

11. Εξίσου αβάσιμοι είναι και οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής στην σελ. 9 των απόψεών της, σύμφωνα με τους οποίους: [...]

Πρωτίστως διότι κρίσιμο για το παραδεκτό είναι ότι η εταιρεία μας αποκλείεται λόγω της απαιτούμενης εμπειρίας αποκλειστικά σε συντήρηση

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

φοιτητικών εστιών. Σε κάθε περίπτωση, διότι έχουμε προσκομίσει το καταστατικό μας, πιστοποιητικό του ΕΒΕΑ και προηγούμενες συμβάσεις στον τομέα της συντήρησης εγκαταστάσεων, ώστε προκύπτει αδιαμφισβήτητα ότι εάν δεν υπήρχε ο περιοριστικός όρος 2.2.6 θα είμασταν σε θέση να συμμετάσχουμε στο διαγωνισμό.

12. Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή εξίσου αβάσιμα ισχυρίζεται στη σελ. 8 των απόψεών της και ότι: [...]

13. Ωστόσο, ο πρώτος λόγος της προσφυγής μας προβάλλεται με προφανές έννομο συμφέρον, καθώς η εταιρεία μας κατ' αρχήν επιθυμεί την αυτόνομη συμμετοχή της στο διαγωνισμό. Σε κάθε, πάντως, περίπτωση η ανάγκη προσφυγής σε τρίτο φορέα για την κάλυψη της απαιτούμενης τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ειδικά στην συντήρηση φοιτητικών εστιών, δυσχεραίνει ουσιωδώς τη συμμετοχή μας, αφού αυξάνει το κόστος αυτής, δεδομένου, ότι κατά την κοινή πείρα ο τρίτος απαιτεί αντάλλαγμα για την χορήγηση δάνειας εμπειρίας και την ανάληψη της σχετικής οικονομικής ευθύνης (βλ. ΑΕΠΠ 7μ. 3/2018). Πέραν, όμως, αυτών, βάσει της κοινής πείρας, τυχόν τρίτοι με την απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σε μία τόσο περιορισμένη αγορά, όπως αυτή της συντήρησης ειδικά φοιτητικών εστιών, αφενός είναι ελάχιστοι, αφετέρου είναι προφανές ότι θα συμμετείχαν αυτοτελώς στον επίμαχο φωτογραφικό διαγωνισμό αντί να προβούν σε χορήγηση δάνειας εμπειρίας σε τυχόν άλλους υποψηφίους. Σε κάθε περίπτωση, η δυνατότητα επίκλησης δάνειας εμπειρίας δεν δίνει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να θέτουν όρους που περιορίζουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό.

14. Τέλος, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή στη σελ. 11 των απόψεών της και ότι: [...]

15. Ωστόσο, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής είναι όπως αβάσιμοι.

Πρωτίστως, η ΕΑ ΣτΕ 56/2020, την οποία επικαλείται ως *ad hoc* νομολογία επί του θέματος, κρίνει στην σκ. 20 αυτής: «20. Επειδή, εξ άλλου,

εφ' όσον από τα στοιχεία που παραθέτει η ίδια η αιτούσα για τα οικονομικά της δεδομένα προκύπτει ότι δεν καλύπτει την ανωτέρω απαίτηση της περιπτώσεως α' του άρθρου 2.2.5 της διακήρυξης, η οποία, κατά τα προεκτεθέντα, δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι έχει τεθεί παρανόμως και, συνεπώς, εκ του λόγου αυτού, δεν πληροί αυτοτελώς τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, άνευ εννόμου συμφέροντος πλήττει με την κρινομένη αίτηση τις λοιπές απαιτήσεις χρηματοοικονομικής επάρκειας [...]». Συνεπώς, η παραπάνω απόφαση του ΣΤΕ κρίνει περί ελλείψεως εννόμου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση, ότι ο όρος της διακήρυξης που δεν πληρούσε η προσφεύγουσα -και για την κάλυψη του οποίου δεν ισχυρίστηκε ότι προτίθεται να μετάσχει στον διαγωνισμό στηριζόμενη στις ικανότητες τρίτου- δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι είναι παράνομος. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν απορριφθεί ο πρώτος λόγος, η Αρχή Σας πρέπει να προχωρήσει στην εξέταση των επόμενων αφενός διότι, όπως έχουμε προβάλει στην προσφυγή και αναλύεται στη συνέχεια (ΣΤ), ο ανταγωνισμός περιορίζεται και από το σωρευτικό αποτέλεσμα που αναπτύσσουν οι επιμέρους παράνομοι όροι της επίμαχης Διακήρυξης, αφετέρου διότι η στήριξη στις ικανότητες τρίτου, στην υπό κρίση περίπτωση, είναι αδύνατη λόγω του περιορισμού της απαιτούμενης εμπειρίας αποκλειστικά στη συντήρηση φοιτητικών εστιών.

Γ. Ως προς τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής

16. Σχετικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής μας, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται αβάσιμα στην σελ. 12 των απόψεών της, ότι ο λόγος αυτός προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος, καθώς δεν εμποδίζει την εταιρεία μας να συμμετάσχει στον διαγωνισμό, και καθώς ούτε η ίδια ισχυρίζεται ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο. Ωστόσο, όπως τονίσαμε στην σκ. 13.2 της προσφυγής μας: [...]

17. Επισημαίνουμε ότι, ανεξάρτητα εάν πρόκειται για ενεργειακό ελεγκτή ή ενεργειακό επιθεωρητή, το κρίσιμο είναι ότι η ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς δεν υπάρχει καμία σχετική αναφορά στη Διακήρυξη, ούτε η

ίδια η αναθέτουσα επικαλείται οποιονδήποτε όρο από τον οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω απαίτηση σχετίζεται με το αντικείμενο της Διακήρυξης. Συνεπώς, ο όρος αυτός απλά επιβεβαιώνει τον φωτογραφικό χαρακτήρα της Διακήρυξης, που επιδιώκει να αποκλείσει οικονομικούς φορείς που δεν τον πληρούν, όπως η εταιρεία μας.

18. Συνεπώς, και ο όρος 2.2.6 περ. γ' είναι παράνομος και πρέπει να ακυρωθεί.

Δ. Ως προς τον τρίτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής

19. Σε αντίθεση με τους αβάσιμους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, η συντήρηση ανελκυστήρων δεν εμπίπτει στο αντικείμενο του διαγωνισμού (Παράρτημα Ι), η απαίτηση συναφούς ISO είναι ασύνδετη με το αντικείμενο της σύμβασης, περιορίζει τον κύκλο των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό χωρίς κανέναν λόγο και εξυπηρετεί αποκλειστικά τον φωτογραφικό χαρακτήρα της Διακήρυξης. Εξάλλου, και η ίδια η αναθέτουσα δεν επικαλείται κανέναν απολύτως όρο της Διακήρυξης από τον οποίο να προκύπτει ότι η συγκεκριμένη απαίτηση ανταποκρίνεται στο αντικείμενο του διαγωνισμού.

20. Ενόψει αυτών, ο όρος 2.2.7 είναι παράνομος κατά το μέρος που απαιτεί τα πιστοποιητικά να καλύπτουν και τη συντήρηση ανελκυστήρων.

Ε. Ως προς τον τέταρτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής

21. Με τον τέταρτο λόγο της προδικαστικής μας προσφυγής, ζητήσαμε την ακύρωση του όρου 2.3.1 της Διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει το άρθρο 86 του ν. 4412/2016 και τις θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού.

22. Όπως αναλύσαμε στην προδικαστική μας προσφυγή, το προβλεπόμενο στη Διακήρυξη σύστημα κριτηρίων αξιολόγησης είναι εξόχως προβληματικό.

Τούτο διότι, ιδίως το κριτήριο της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου, με συντελεστή βαρύτητας 40%, είναι αόριστο, δεν διασφαλίζει την αντικειμενική αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και δεν συνοδεύεται από επαρκείς

προδιαγραφές επαλήθευσης των πληροφοριών, όπως απαιτεί ο νόμος. Πιο συγκεκριμένα, το περιεχόμενο του συγκεκριμένου κριτηρίου είναι ενδεικτικό και αόριστο, με συνέπεια αφενός να παραχωρούνται μεγάλα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στην αναθέτουσα αρχή και, αφετέρου, να δημιουργείται αβεβαιότητα σε βάρος των υποψηφίων.

23. Εξάλλου, και τα υπόλοιπα κριτήρια περιέχουν αόριστους και μη μετρήσιμους παράγοντες, οι οποίοι δεν είναι δυνατό να διασφαλίσουν την αντικειμενική αξιολόγηση των προσφορών, όπως είναι ο «αποτελεσματικός τρόπος επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή», η «ποιοτική» σύνθεση της ομάδας εργασίας ή το «κάθε άλλο στοιχείο» που μπορεί να προτείνει ο προσφέρων και να αποτελέσει τμήμα της αξιολόγησης.

24. Μάλιστα, με την με αρ. 25/2017 απόφαση (Σχετικό 9), η Αρχής Σας είχε ακυρώσει Διακηρύξεις της ίδιας αναθέτουσας αρχής (...) για τον ίδιο ακριβώς λόγο, διότι η αναθέτουσα αρχή δεν προέβη σε συγκεκριμενοποίηση των κριτηρίων αξιολόγησης κατά την παρ. 9 του άρθρου 86, αφού δεν προσδιόρισε ποιο είναι το απώτερο αποτέλεσμα που πρέπει να επιτύχει ο υποψήφιος ανάδοχος ως προς τη μεθοδολογία υλοποίησης, ώστε να είναι δυνατό να αναπτυχθεί ένα κοινό μέτρο σύγκρισης των προσφορών (σκ. 13).

25. Με βάση τη διαπίστωση αυτή προκύπτει και το απαραίτητο έννομο συμφέρον της εταιρείας μας, αφού ο επίμαχος όρος καθιστά ασαφές το καθεστώς αξιολόγησης των προσφορών (βλ. ΑΕΠΠ 209/2017). Τα δε κριτήρια, όπως είναι διατυπωμένα και όπως έκρινε η ΑΕΠΠ 25/2017, δεν διασφαλίζουν –λόγω της αοριστίας τους και της ευχέρειας που παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή-την εφαρμογή τους «κατά ενιαίο τρόπο για την αξιολόγηση των προσφορών όλων των υποψηφίων» (ΣΤΕ ΕΑ 56/2020, σκ. 12). Συνεπώς, είναι απορριπτέοι οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας περί έλλειψης εννόμου συμφέροντος με βάση τη ΣΤΕ ΕΑ 56/2020.

26. Με βάση τα ανωτέρω, ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής στην σελ. 13 των απόψεών της, ότι δήθεν: [...] τυγχάνει αόριστος και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, η αναθέτουσα αρχή ουδόλως εξηγεί ποιος

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

είναι ο διαφορετικός τρόπος διαμόρφωσης και εν γένει η διαφοροποίηση των κριτηρίων βαθμολόγησης εν προκειμένω, σε σχέση με εκείνα, τα οποία η Αρχή Σας είχε κρίνει παράνομα με την απόφαση 25/2017. Σε κάθε περίπτωση, ο εν λόγω ισχυρισμός τυγχάνει και αβάσιμος, καθώς και στις δύο περιπτώσεις τα κριτήρια αξιολόγησης είναι παράνομα.

27. Επομένως, ο όρος 2.3.1 της Διακήρυξης είναι παράνομος και πρέπει να ακυρωθεί.

ΣΤ. Ως προς το περιοριστικό του ανταγωνισμού σωρευτικό αποτέλεσμα των προσβληθέντων με την υπό κρίση προσφυγή όρων της Διακήρυξης

28. Όπως έχει κριθεί, οι τιθέμενοι όροι προεπιλογής πρέπει να εξετάζονται και ως προς το σωρευτικό αποτέλεσμα που αναπτύσσουν, ώστε να μην καταλήγουν ιδιαίτερα αυστηροί και τελικά δυσανάλογοι, παρακωλύοντας υπέρμετρα τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων (ΕΣ, Ε' Κλιμ., Πράξη 151/2018). Προς αυτή την κατεύθυνση έχει κριθεί ότι: «[...] Επειδή, περαιτέρω, ο αδικαιολόγητος κατά τα ως άνω περιορισμός του ανταγωνισμού δεν χρειάζεται να παράγεται αποκλειστικά από έναν συγκεκριμένο όρο, προδιαγραφή ή απαίτηση, ώστε να είναι μη νόμιμος. Αλλά, είναι δυνατόν να προκύπτει ως συνδυαστικό αποτέλεσμα (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 39/2017) περισσότερων επιμέρους όρων της διακήρυξης, κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και προδιαγραφών και μάλιστα είτε του ίδιου είδους (επί παραδείγματι περισσότερα κριτήρια επιλογής ή περισσότερες προδιαγραφές σε συνδυασμό) είτε διαφορετικού είδους και σκοπού εντός της διάρθρωσης της διακήρυξης (επί παραδείγματι μια τεχνική προδιαγραφή σε συνδυασμό με ένα δικαιολογητικό, ένα κριτήριο ποιοτικής επιλογής και έναν όρο επί τρόπου παράδοσης). Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να ελεγχθεί, ώστε να κριθούν οι επίμαχοι όροι κατά συνδυασμό, αλλά και έκαστος προς έκαστο (καθώς η εφαρμογή τους πρέπει να ληφθεί υπόψη εντός του συνδυαστικού συστηματικού πλαισίου της όλης προσυμβατικής ή ακόμη και μετέπειτα συμβατικής διαδικασίας, στον βαθμό που η τελευταία εξαρτάται από όρους των εγγράφων της διακήρυξης και της εν γένει προσυμβατικής διαδικασίας) ως

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

προς τη νομιμότητά τους, αν κάθε ένας από αυτούς είναι αυτοτελώς δικαιολογημένος και αντικειμενικά συνδεδεμένος με επιμέρους πτυχή του συμβατικού σκοπού και του καλώς νοούμενου συμφέροντος της αναθέτουσας. Εφόσον είναι αυτοτελώς δικαιολογημένοι, τότε οι όροι είναι σύννομοι, ακόμη και αν κατά συνδυασμό καταλήγουν σε έναν μόνο οικονομικό φορέα δυνάμενο να μετάσχει παραδεκτώς και να εκτελέσει επιτυχώς τη σύμβαση. Όμως, στην περίπτωση τέτοιας συνδυαστικής επίπτωσης στον ανταγωνισμό, το οικείο εφαρμοζόμενο μέτρο απαιτούμενης δικαιολόγησης θα πρέπει να είναι αυστηρότερο, υπό την έννοια ότι πρέπει να συνδέεται και να είναι ανάλογο σε βαθμό, κατά τα αναφερθέντα στην ανωτέρω σκ. 9, όχι ως προς την επιμέρους επίπτωση κάθε αυτοτελούς όρου, αλλά ως προς το τελικό και συνδυαστικό περιοριστικό του ανταγωνισμού αποτέλεσμα [...]» (ΑΕΠΠ 238/2018, σκ. 9).

29. Στην προκειμένη περίπτωση, οι προσβληθέντες με την προδικαστική μας προσφυγή όροι της Διακήρυξης, είναι παράνομοι, όχι μόνο αυτοτελώς εξεταζόμενοι, αλλά και με λήψη υπόψη του σωρευτικού τους αποτελέσματος, το οποίο αδικαιολόγητα περιορίζει τον ανταγωνισμό. Πράγματι:

□ Ο περιοριστικός του ανταγωνισμού όρος 2.2.6 περ. α' και δ' της Διακήρυξης, σε συνδυασμό με τις προσβληθείσες με την προσφυγή μας έγγραφες διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, απαιτούν τεχνική και επαγγελματική ικανότητα αποκλειστικά σε προηγούμενες συμβάσεις συντήρησης κτηρίων φοιτητικών εστιών.

□ Ο ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης όρος 2.2.6 περ. γ' της Διακήρυξης, ορίζει ότι οι συμμετέχοντες πρέπει να απασχολούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ομάδα, στην οποία περιλαμβάνεται και ένας ενεργειακός ελεγκτής Γ' Τάξης.

□ Ο ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης όρος 2.2.7 της Διακήρυξης, επιβάλλει στους οικονομικούς φορείς την κατοχή ISO στο πεδίο της συντήρησης ανελκυστήρων.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

□ Ο παραβιάζων το άρθρο 86 του ν. 4412/2016 και τις θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού, όρος 2.3.1 της Διακήρυξης, προβλέπει, ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, με 4 κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία περιλαμβάνουν αόριστους και μη μετρήσιμους παράγοντες.

30. Συνεπώς, είναι πρόδηλο, ότι το σωρευτικό αποτέλεσμα των προσβληθέντων με την προσφυγή μας όρων, είναι κατά τρόπο αδικαιολόγητο περιοριστικό του ανταγωνισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιμέρους παράνομοι όροι της Διακήρυξης θα πρέπει να συνεκτιμηθούν καθώς η συνδυαστική επίπτωση τους στον ανταγωνισμό έχει ως αποτέλεσμα το δραστικό περιορισμό των υποψηφίων οι οποίοι ουσιαστικά φωτογραφίζονται με τους παραπάνω όρους.

Η δε αναθέτουσα με τις απόψεις της αποτυγχάνει πλήρως να εξηγήσει πως συνδέονται οι εν λόγω όροι με το αντικείμενο του διαγωνισμού, επιμένοντας σε ζητήματα εννόμου συμφέροντος ώστε να μην εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης [...].».

18. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις [...] 4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2 : (α) επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρ. 53 [...]».

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

19. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [...] περιέχουν ιδίως : [...]ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 [...]».

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης[...].4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους [...].»

21. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς.

Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης [...]».

22. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 80 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους [...] 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών[...].».

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης [...]».

24. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

25. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

26.Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη προβλέπεται ότι:
«[...]1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η υπηρεσία ενίσχυσης τεχνικού προσωπικού των κτιριακών εγκαταστάσεων της φοιτητικής Εστίας ... που εδρεύει επί της Πανεπιστημιούπολη του ... (...) για τρία (3) έτη δηλαδή 36 μήνες.

Το αντικείμενο της παρούσας κατατάσσεται στους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV): ..., ...

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 1.133.019,01€ (377.673,00€ ανά έτος συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 913.725,01€ συν ΦΠΑ 24%: 219.294,00€)

Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε τρία χρόνια (36 μήνες) από την ημερομηνία υπογραφής της. Επιπλέον ορίζεται ότι το ένα (1) συμβατικό έτος αφορά δώδεκα (12) μήνες από την κατακύρωση της συμβάσης. Παραδείγματος χάριν εάν η σύμβαση κατακυρωθεί/υπογραφεί 1 Ιουλίου του 2021 ένα συμβατικό έτος θα έχει ολοκληρωθεί στις 31 Ιουνίου 2022.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο παράρτημα Ι της παρούσας διακήρυξης.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας / τιμής [...]

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

α) να έχουν εκτελέσει (ήτοι να έχουν ολοκληρώσει και παραδώσει) αθροιστικά κατά την τελευταία τριετία (2018 έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών), συμβάσεις συντήρησης εγκαταστάσεων συνολικού προϋπολογισμού τουλάχιστον ύψους 100% του προϋπολογισμού της παρούσας πλέον Φ.Π.Α..

β) να διαθέτουν ειδικό λογισμικό πρόγραμμα συντηρήσεων στο οποίο να μπορούν αποδεδειγμένα να εισαχθούν όλα τα δεδομένα της Φ. Εστίας ...

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

(τα δεδομένα θα αντληθούν από την Τεχνική Υπηρεσία του ... άλλα και μετά από επίσκεψή στους χώρους της εστίας) όπως είναι εμβαδό ανά όροφο, είδος, μήκος και πλάτος κουφωμάτων, είδος και χαρακτηριστικά των Η/Μ εγκαταστάσεων, πυροσβεστικά μέσα που υπάρχουν και συντηρούνται καθώς και φόρμα στην οποία θα μπορεί να γίνει καταγραφή των συντηρήσεων και των αιτημάτων για έκτακτες βλάβες που συμβαίνουν στο κτήριο. Η φόρμα αυτή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα on-line παρακολούθησης της καταγραφής των αιτημάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ... ενώ σε συνεργασία με τις υπηρεσίες θα μπορούν να προστίθενται νέα δεδομένα στο πρόγραμμα παρακολούθησης. Το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να γίνει εφαρμογή για κινητά ενώ επιπλέον ο ανάδοχος θα πρέπει να μπορεί να φτιάξει QR Code για τον μηχανολογικό εξοπλισμό που συντηρεί ώστε να είναι εύκολο να βρεθούν τα χαρακτηριστικά κάθε μηχανήματος. Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να κατατεθεί σε demo κατά το στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, από το οποίο θα πρέπει να αποδεικνύονται όλα τα ανωτέρω ζητούμενα χαρακτηριστικά του.

γ) Να απασχολούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ομάδα τουλάχιστον 9 ατόμων αποτελούμενη από 2 Μηχανολόγους Μηχανικούς Τ.Ε. ή Π.Ε., έναν ενεργειακό ελεγκτή Γ Τάξης, 2 Τεχνίτες Υδραυλικούς, 2 Τεχνίτες Ηλεκτρολόγους, 2 Εργάτες γενικών καθηκόντων.

δ) Να έχουν τουλάχιστον 3 βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης από αντίστοιχα έργα ως προς την παροχή υπηρεσιών συντήρησης σε κτήρια με παρόμοια χρήση και απαιτήσεις όπως το κτήριο της παρούσας (κτήρια φοιτητικών εστιών εν λειτουργία που παρουσιάζουν ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις). Αυτό θα αποδεικνύεται από τις βεβαιώσεις καθώς και από πίνακα επικυρωμένο από τον εκάστοτε κύριο του έργου όπου θα αναφέρεται το ποσό της σύμβασης, το είδος καθώς και το αντικείμενο, που θα πρέπει να προκύπτει ότι είναι συντήρηση κτηρίων φοιτητικών εστιών.

ε) Ο υποψήφιος ανάδοχος θα πρέπει να έχει σχηματίσει πλήρη εικόνα για το κτήριο και τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του, το επίπεδο

συντήρησης και τις απαιτήσεις που πιθανών θα προκύψουν. Αυτό αποδεικνύεται από Βεβαίωση της αναθέτουσας αρχής (...-Τμ. Προμηθειών) η οποία θα εκδίδεται μετά από την αυτοψία του υποψηφίου ανάδοχου, θα βεβαιώνει ότι έλαβε γνώση των τοπικών συνθηκών της Φοιτητικής Εστίας ... και θα εκδίδεται το αργότερο πέντε ημέρες πριν την λήξη υποβολής των προσφορών.

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται, επί ποινή αποκλεισμού, με τα πρότυπα ή ισοδύναμα αυτών:

α) Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για τη Διαχείριση της Ποιότητας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ISO 9001, ISO 14001 και OHSAS 18001 ή αντίστοιχο ISO 45001:2018.

Τα παραπάνω πιστοποιητικά πρέπει να είναι στο θεματικό πεδίο της Κατασκευής και Συντήρησης Οικοδομικών και Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων Πάσης Φύσεως καθώς και Συντήρηση Ανελκυστήρων και να είναι σε ισχύ κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατά την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών της παραγράφου 3.2 της παρούσας.

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς:

α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συυυετογής. το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα IV το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 [...]

Αποδεικτικά μέσα

Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

δικαιολογητικών της παρούσας παραγράφου και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016.

Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8. της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.8).

Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 2.2.3.1, 2.2.3.2 και 2.2.3.4.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν [...]B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν α) Πίνακα όπου θα παρατίθεται παρόμοιες συμβάσεις με την παρούσα. Ο Πίνακας θα έχει την ακόλουθη μορφή :

α/α	Αποδέκτης	Περιγραφή	Διάρκεια	Τμήμα
-----	-----------	-----------	----------	-------

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

1.				

Σε περίπτωση που ο αποδέκτης είναι Δημόσιος Φορέας ως αποδεικτικό υποβάλλεται η βεβαίωση οριστικής παραλαβής. Σε κάθε άλλη περίπτωση ως στοιχείο τεκμηρίωσης υποβάλλονται τα αντίστοιχα παραστατικά ή υπεύθυνη δήλωση του αποδέκτη.

β) Demo του λογισμικού με αναλυτική τεχνική περιγραφή του.

γ) Πίνακα ομάδας έργου, όπου θα αναφέρονται και οι κρίσιμες ειδικότητες. Για τυχόν μέλη που συνδέονται με τον οικονομικό φορέα με σχέσεις άλλες από εξαρτημένη εργασία, δεν απαιτείται η υποβολή ιδιαίτερου ΕΕΕΣ.

δ) Τις αναφερόμενες στο άρθρο 2.2.6 δ βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης.

ε) Βεβαίωση της αναθέτουσας αρχής (...-Τμ. Προμηθειών) η οποία θα εκδίδεται μετά από την αυτοψία του υποψηφίου ανάδοχου, θα βεβαιώνει ότι έλαβε γνώση των τοπικών συνθηκών της Φοιτητικής Εστίας ... και θα εκδίδεται το αργότερο πέντε ημέρες πριν την λήξη υποβολής των προσφορών.

Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν α) Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για τη Διαχείριση της Ποιότητας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ISO 9001, ISO 14001 και OHSAS 18001 ή αντίστοιχο ISO 45001:2018.

Το παραπάνω πιστοποιητικό πρέπει να είναι στο θεματικό πεδίο των Κατασκευής και Συντήρησης Οικοδομικών και Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων Πάσης Φύσεως καθώς και Συντήρηση Ανελκυστήρων και σε ισχύ κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατά την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών της παραγράφου 3.2 της παρούσας [...].2.3

Κριτήρια Ανάθεσης

2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων:

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑ
A.	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	50%
A.1	Μεθοδολογία Υλοποίησης της Σύμβασης	40%
A.2	Διασφάλιση Ποιότητας κατά την Εκτέλεση ης Σύμβασης	10%
B.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	50%
B.1	Οργάνωση, προσόντα και εμπειρία προσωπικού	40%
B.2	Διαδικασίες Διοίκησης κατά την εκτέλεση της Σύμβασης	10%
	ΣΥΝΟΛΟ	100%

> *A.1 Μεθοδολογία Υλοποίησης της Σύμβασης*

Η μεθοδολογία υλοποίησης προσδιορίζεται από την ορθότητα της αντίληψης του προσφέροντα για το αντικείμενο και τις απαιτήσεις της σύμβασης. Απαιτείται αναλυτική περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ο προσφέρων σκοπεύει να τα προσεγγίσει. Ο προσφέρων θα πρέπει να περιγράψει με σαφήνεια τις επιλογές του και να παραθέσει τεκμηριωμένα τις μεθόδους που θα ακολουθήσει για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί:

> *B.1 Οργάνωση, προσόντα και εμπειρία προσωπικού* Ο προσφέρων υποβάλλει στοιχεία που παραπέμπουν :

- Στην ποιοτική και ποσοτική σύνθεση της ομάδας στην οποία θα ανατεθεί να εκτελέσει το συμβατικό αντικείμενο.
- Το πλήθος των εργαζομένων που θα απασχοληθούν
- Την εμπειρία, τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των εργαζομένων
- Κάθε άλλο στοιχείο, που ο προσφέρων κρίνει σκόπιμο ότι πρέπει να παρουσιάσει ή να προτείνει κατά την κρίση του με σκοπό την εξασφάλιση

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

της ποιότητας των ζητούμενων υπηρεσιών στις εγκαταστάσεις της Φοιτητικής Εστίας ...

> B.2 Διαδικασίες Διοίκησης

Ο προσφέρων πρέπει να παραθέσει στοιχεία σχετικά:

- Με το μοντέλο οργάνωσης της παροχής του συμβατικού αντικειμένου,
- Το οργανόγραμμα με έμφαση στην επάρκεια και σαφήνεια στην κατανομή αρμοδιοτήτων της ομάδας εκτέλεσης.
- Τον αποτελεσματικό τρόπο επικοινωνίας με την Αναθέτουσα Αρχή κατά την εκτέλεση της σύμβασης.
- Κάθε άλλο στοιχείο, που ο προσφέρων κρίνει σκόπιμο ότι πρέπει να παρουσιάσει ή να προτείνει κατά την κρίση του.

Σημείωση : Θα ληφθεί ιδιαίτερα θετικά κατά την αξιολόγηση η σαφής αντιστοίχιση των παραγράφων της τεχνικής προσφοράς με τα κριτήρια αξιολόγησης.

2.3.2 Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών

Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 150 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς.

Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο :

$$\Sigma.Β \text{ Τ Π.} = ((0,40 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ Α.1}) + (0,10 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ Α.2}) + (0,40 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ Β.1}) + (0,10 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ Β.2}))$$

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς.

Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερθείσας τιμής προς τη συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί. 0.3 Χ (ΤΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΗ Φ.Π.Α.)/0,7ΧΣΒΤΠ [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Αναλυτική Τεχνική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

Το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης αφορά αποκλειστικά την Ενίσχυση του Τεχνικού Προσωπικού στο συγκρότημα της Φοιτητικής Εστίας ... (ΦΕ ...) συμπεριλαμβανομένων και των εγκαταστάσεων της πρώην Σ.Ε.

Αντικείμενο της παρούσας είναι η καλή λειτουργία, ο έλεγχος, η συνήθης συντήρηση και οι συνήθεις επισκευές των ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων στο συγκρότημα της ΦΕ ... του ... σύμφωνα με το Νόμο.

Τα υλικά και ανταλλακτικά που συμπεριλαμβάνονται στη δημόσια σύμβαση είναι αυτά που με σαφήνεια περιγράφονται στην Τεχνική Περιγραφή (συντομογραφία ΤΠ) και στην Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (συντομογραφία ΤΣΥ) συμπεριλαμβανομένων των αναλώσιμων· μικροϋλικών που φέρουν οι τεχνίτες στον συνήθη εξοπλισμό τους (κομπρεσέρ, τρυπάνι, δίσκο κοπής μετάλλων, τεφλόν, σφικτήρες, μονωτικές ταινίες κτλ).

Αναλυτικότερα:

Θα συντηρούνται επιμελημένα οι εγκαταστάσεις στο συγκρότημα της Εστίας και ταυτόχρονα θα εκτελείται η επίβλεψη καλής λειτουργίας. Ήτοι θα εκτελείται η συνήθης συντήρηση και η επισκευή (αποκατάσταση βλαβών) των κάτωθι εγκαταστάσεων:

1. Εγκατάσταση ψύξης και θέρμανσης

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

2. Εγκατάσταση δικτύου κρύου και ζεστού νερού χρήσεως
3. Εγκατάσταση αποχέτευσης μέχρι του κεντρικού δικτύου της Πανεπιστημιούπολης, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αποφράξεων των δικτύων αποχέτευσης εσωτερικών και εξωτερικών που απαιτούν συνεργασία με εταιρεία που διαθέτει αποφρακτικά μηχανήματα, εκτός του λιποσυλλέκτη των μαγειρείων, του εσωτερικού δικτύου αποχέτευσης των μαγειρείων και του τμήματος του αγωγού αποχέτευσης από τον λιποσυλλέκτη μέχρι το κεντρικό φρεάτιο.
4. Εγκατάσταση ασθενών ρευμάτων
5. Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις φωτισμού, κίνησης κα. υποσταθμών ΜΤ./Χ.Τ.
6. Εγκατάσταση πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης ήτοι μόνιμες εγκαταστάσεις και κινητά μέσα (πυροσβεστήρες), συμπεριλαμβανομένης της απαιτούμενης αναγόμενης. Προσκόμιση απαιτούμενων πιστοποιητικών (Υ.Δ.) από το αρμόδιο συνεργείο στην
7. Εγκαταστάσεις δικτύων Μαγειρείου και Εστιατορίου.
8. Εγκαταστάσεις Λεβητοστασίων - Μηχανοστασίων.
9. Εν γένει μικροσυντηρήσεις σε σιδηροκατασκευές, αλουμινοκατασκευές, Ξυλουργικές κατασκευές/ εγκαταστάσεις, Χρωματισμοί, επισκευή - συντήρηση υγραμονώσεων δωματίων, αποκατάσταση επιστρώσεων τοίχων και δαπέδων οπουδήποτε υλικού επίστρωσης και γενικά μικροεπισκευές - αποκατάσταση - συντήρηση λοιπών οικοδομικών στοιχείων.
10. Επισκευή και αντικατάσταση κλειδαριών παντός τύπου. Η εργασία αυτή θα εκτελείται στα πλαίσια της παρούσας. Τα απαιτούμενα υλικά-εξαρτήματα θα προσκομίζονται από τη ΦΕ εφόσον δεν προβλέπονται στον πίνακα Ι (παράρτημα) ή έχουν εξαντληθεί.
11. Συντήρηση εγκαταστάσεων κλιματισμού
12. Οι ετήσιες συντηρήσεις όλων των αντιστοίχων Υποσταθμών Μέσης Τάσης - Ηλεκτρολογικών Πινάκων Χαμηλής Τάσης.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

13. Συντηρήσεις κουφωμάτων αλουμινίου και ξύλου (περιλαμβανομένων μηχανισμών ανάκλησης, ασφάλισης και απασφάλισης).

Ο όρος «Καλή λειτουργία, έλεγχος και συνήθης συντήρηση» στην παρούσα περιλαμβάνει την έναρξη / παύση λειτουργίας, την παρακολούθηση, τις ρυθμίσεις χρονοδιακοπών, θερμοστατών, κάθε είδους βανών και αυτοματισμών, προγραμμάτων θερινής / χειμερινής λειτουργίας και γενικότερα την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού της Εστίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών.

Ο όρος «Συνήθης Συντήρηση» στη παρούσα περιλαμβάνει:

I. Τον έλεγχο και την προληπτική συντήρηση για την εξασφάλιση της συνεχούς και καλής λειτουργίας του Εξοπλισμού.

II. Την πραγματοποίηση των απαραίτητων διορθώσεων, βελτιώσεων και την αποκατάσταση βλαβών, προκειμένου να λειτουργούν κανονικά οι εγκαταστάσεις.

III. Την αντικατάσταση οποιουδήποτε ανταλλακτικού που οφείλεται σε φυσιολογική φθορά και αναλώσιμου υλικού που απαιτείται για την καλή λειτουργία των εγκαταστάσεων.

IV. Την εκτέλεση οποιοσδήποτε οικοδομικής μικροεργασίας, που απαιτείται ώστε να διατηρείται σε καλή κατάσταση το συγκρότημα.

Επισημαίνεται ότι πέραν των προαναφερθέντων Οικοδομικών εργασιών, στις υποχρεώσεις του αναδόχου στα πλαίσια της συντήρησης περιλαμβάνονται και όσες ακόμα εργασίες αφορούν τα δίκτυα σωληνώσεων όπως η απόξεση σκουριάς και αποκατάσταση, ομοιομορφία χρωματισμών και εν γένει οικοδομικές μικροεργασίες που απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία και ευπρεπή εμφάνισή των εγκαταστάσεων.

Οι εργασίες του τεχνικού προσωπικού θα γίνονται με την εξής προτεραιότητα:

1. Έλεγχος και ασφαλής λειτουργία των εγκαταστάσεων
2. Εντοπισμός προβλημάτων - βλαβών
3. Αποκατάσταση προβλημάτων - βλαβών

4. Η εύρυθμη λειτουργία των εγκαταστάσεων με στόχο το πλέον οικονομικό αποτέλεσμα

Οι παραπάνω εργασίες θα γίνονται από το προσωπικό {που θα διαθέσει ο ανάδοχος σε συνεργασία με το τυχόν μόνιμο τεχνικό προσωπικό συντήρησης της Εστίας, σύμφωνα με τις δυνατότητες των και τις οδηγίες της ... και της ... [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων

Αντικείμενο της παρούσας είναι η παροχή υπηρεσιών για τον καθημερινό έλεγχο, τη λειτουργία, τη συντήρηση και τις συνήθεις επισκευές, των πάσης φύσεως μηχανημάτων, ο έλεγχος και η συντήρηση των οικοδομικών και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων στα κτιριακά συγκροτήματα της Φοιτητικής Εστίας ... (... και ...), σύμφωνα με τους κανόνες της Τέχνης και της Τεχνικής και τις νομοθετημένες προδιαγραφές. Η παρούσα δημόσια σύμβαση αφορά στην παροχή του τεχνικού προσωπικού που αναφέρεται παρακάτω καθώς και υλικών - ανταλλακτικά - εξαρτημάτων σύμφωνα με τους όρους της παρούσας. Αναλυτικότερα: Οι ανωτέρω υπηρεσίες αφορούν την ορθή λειτουργία των εγκαταστάσεων στο συγκρότημα της ... και σε αυτές περιλαμβάνονται η επίβλεψη, ο έλεγχος για την καλή λειτουργία και η συνήθης συντήρηση και επισκευή (αποκατάσταση βλαβών) των εγκαταστάσεων, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην Τεχνική Περιγραφή.

Οι εργασίες θα πραγματοποιούνται από το προσωπικό που προβλέπεται στην παρούσα πλην όσων επιπλέον απαιτηθούν για τις έκτακτες βλάβες και εκτός ωραρίου ως παρακάτω περιγράφεται. Οι τεχνίτες που θα απασχολούνται στις έκτακτες βλάβες μπορεί να είναι εξωτερικό συνεργείο το οποίο θα έχει τα προσόντα που προβλέπονται από τη νομοθεσία για την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας. Το προσωπικό του αναδόχου, το οποίο θα απασχολείται στην υπηρεσία στο προβλεπόμενο ωράριο θα είναι της εγκρίσεως της ... μετά την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών και θα αποτελείται υποχρεωτικά από τους εξής:

A) Υπεύθυνος Μηχανολόγος ή Ηλεκτρολόγος Μηχανικός [...]

B) Τεχνίτης ηλεκτρολόγος [...]

Γ) Τεχνίτης υδραυλικός [...]

Δ) Τεχνίτης οικοδομικών εργασιών εν γένει, με διετή τουλάχιστον εμπειρία, αποδεικνυόμενη από ασφάλιση σε ΙΚΑ ή ΤΕΒΕ, ο οποίος θα εκτελεί μικροσυντηρήσεις αλουμινοκατασκευών - σιδηροκατασκευών, Ξυλουργικών, Χρωματισμών, Επιστρώσεων δαπέδων-τοίχων και λοιπών οικοδομικών μερεμετιών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εστίας και που θα έχουν καταγραφεί στο Βιβλίο Συντήρησης.

Οι τεχνίτες (Ηλεκτρολόγος-Υδραυλικός) θα διαθέτουν προσωπικά τις παραπάνω άδειες και όχι ως μέλη συνεργείων με αντίστοιχες άδειες. Αντίγραφα των αδειών σε ισχύ, θα κατατεθούν στην ... προς έγκριση. Στη ... θα πρέπει επίσης να κατατεθεί και αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του ως άνω Υπευθ. Μηχανικού. Η απασχόληση όλου του απαραίτητου προσωπικού του αναδόχου για τρία έτη δηλαδή 36 μήνες, στη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων της Φοιτητικής Εστίας όπως περιγράφεται παραπάνω και στα υπόλοιπα τεύχη περιλαμβάνεται στο τίμημα [...].»

27.Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη - να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης για την ανάθεση της σύμβασης προμήθειας, καθορίζοντας τις τεχνικές προδιαγραφές με βάση τις ανάγκες της και την σκοπιμότητα χρήσης των υπό προμήθεια προϊόντων, η δε θέσπιση, με την διακήρυξη, των προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σ' αυτόν τινών διαγωνιζομένων, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από την φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους εν γένει απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό. Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές από της απόψεως της τηρήσεως

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

της τήρησης του εγχώριου κι ενωσιακού δικαίου και περαιτέρω της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΣΤΕ. 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010 κ.ά.).

28. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

29. Επειδή, εξάλλου, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκαλυμμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας προμηθευτών ή έστω και μεμονωμένου προμηθευτή (πρβλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5^{ης} Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής επάρκειας πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Επομένως, το κατώτατο όριο της τεχνικής καταλληλότητας, πρέπει να συνίσταται στα αναγκαία και κατάλληλα εκείνα χαρακτηριστικά, για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό (Βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής για την ανάθεση της σύμβασης με το αντικείμενο της σύμβασης, σε αντιστοιχία και με όσα σχετικώς ορίζει –ως

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

άνω- το άρ. 75 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθ. 18 παρ. 1 και 253 ν. 4412/2016 (βλ. και A.S. Graelis, *Public Procurement and the EU Competition Rules* (Hart 2015, 2^η εκδ.) 6.II.A.vii)

30. Επειδή, κατά την επιλογή σε επίπεδο κατάρτισης διακήρυξης των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να προτιμά κριτήρια επιλογής που της επιτρέπουν να καθορίσει κατά πόσον ένας προσφέρων έχει την απαιτούμενη ικανότητα για τη συγκεκριμένη σύμβαση παρά τις γενικές ικανότητες των προσφερόντων (βλ. ειδικά την παρ. 4.1 του «*Ευρωπαϊκού Κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις*» καθώς και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με θέμα «*Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας*»).

31. Επειδή την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, C-549/10 κλπ). Υπό το πρίσμα της αρχής του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής που θέτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτά, δε θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη ικανότητα και οι οποίοι, υπό άλλες ενδεχομένως προϋποθέσεις, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν τον ανταγωνισμό.

32. Επειδή τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής διαμορφώνονται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. και A.S. Graelis, *Public Procurement and the EU Competition Rules* (Hart

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

2015, 2η εκδ.) 6.ΙΙ.Α.vii) και κρίνονται με βάση την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση και όχι *in abstracto* (Βλ.κατ' αναλογία Δ. Ράικο, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.).

33. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία, κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. (ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, Serrantoni και Consorzio stabile edili, σκέψη 33, ΔΕΕ.).

34.Επειδή, περαιτέρω, από τα εθνικά δικαστήρια έχει κριθεί ότι τα προσόντα που σχετίζονται με την οικονομική επάρκεια και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες πρέπει να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ανάλογα με το σκοπό της, αλλά και να είναι πρόσφορα να οδηγήσουν σε διακρίβωση της ικανότητας των υποψηφίων (Βλ. ΣτΕ ΕπΑν 660/2002, 528/2002, 990/2003). Δεν ασκεί δε έννομη επιρροή η δυνατότητα του υποψηφίου να καλύψει τις σχετικές απαιτήσεις στηριζόμενος στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 78 ν. 4412/2016) ή συμμετέχοντας σε ένωση οικονομικών φορέων (άρθρο 19 παρ. 2 ν. 4412/2016), καθόσον τούτο συνιστά δικαίωμα των ίδιων των υποψηφίων που κατοχυρώνεται σε όλους τους διαγωνισμούς και όχι βάση υπέρ της αναθέτουσας αρχής για την εισαγωγή όρων καταλληλότητας που δεν δικαιολογούνται ευλόγως από το αντικείμενο της σύμβασης καθ' εαυτό (βλ. Ελ. Συν Ε' Κλιμάκιο 151/2018, και σχετικά με τη σύνδεση των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης βλ. C-76/16, σκ.33, C -218/11 σκ.29, Ελ.Συν Ε Κλιμάκιο 116/2018, 212/2017, 237/2017 κ.α).

35. Επειδή, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, συνάγεται ότι, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερομένα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Επισημαίνεται ότι όλα τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά και τίθενται στη διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η οποία έχει τη δυνατότητα, να επιλέξει ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Ωστόσο, εφόσον τεθούν στη διακήρυξη, η πλήρωση τους καθίσταται υποχρεωτική. Ειδικότερα, η συμπερίληψή τους αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής σε σχέση με την υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. ΑΕΠΠ 687/2019).

36. Επειδή λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (βλ. ΕΑ ΣτΕ 307/2007). Επομένως, το αδύνατο της συμμετοχής ενδιαφερομένου σε διαγωνιστική διαδικασία πρέπει να οφείλεται στην προβαλλόμενη παρανομία της αναθέτουσας αρχής και όχι στην επιχειρηματική του πολιτική.

37. Επειδή, όσον αφορά τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά όρων διακήρυξης, η προσφεύγουσα πρέπει να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από τον όρο της διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει κατ' αυτήν τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ΣΤΕ 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756).

38. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, βάσει της λεκτικής διατύπωσης του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016, το έννομο συμφέρον δύναται να θεμελιωθεί και επί τη βάσει της ενδεχόμενης βλάβης, εφόσον, παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση των λόγων που αποδεικνύουν με ενάργεια τον επικείμενο κίνδυνο, χωρίς να απαιτείται για την υποβολή προσφυγής κατά όρων διακήρυξης, να συνιστά ο προσφεύγων συμμετέχοντα στο διαγωνισμό (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 11ης-1-2005, C-26/03, *StadtHalle*, σκέψη 40).

39. Επειδή το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, και ατομικό /προσωπικό, με την έννοια ότι πρέπει να αφορά τον ενδιαφερόμενο προσωπικά και όχι ένα γενικό κύκλο προσώπων. Όσον αφορά τις κανονιστικές πράξεις *«η προϋπόθεση για τη συνδρομή του προσωπικού εννόμου συμφέροντος συντρέχει όταν η προσβαλλόμενη κανονιστική ρύθμιση, θίγει συγκεκριμένες ελευθερίες ή δικαιώματα του αιτούντος, τα οποία κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα και τους νόμους και των οποίων την πραγμάτωση επιδιώκει να αποκαταστήσει ο αιτών με την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης»* (Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ. 847).

40. Επειδή, κατά τη θεωρία και νομολογία, το έννομο συμφέρον θα πρέπει να είναι και άμεσο από την άποψη ότι το προβαλλόμενο προσωπικό συμφέρον πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με το πρόσωπο του προσφεύγοντος, χωρίς να παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου, και ενεστώς, δηλαδή να είναι υπαρκτό και όχι μελλοντικό (Π. Δαγτόγλου, *Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014). Πρέπει, επομένως, να υπάρχει συρροή των κάτωθι : α) η προσβαλλόμενη πράξη να έχει προκαλέσει βλάβη,

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

υλική ή ηθική και β) να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προσβαλλόμενη πράξης και της προβαλλόμενης βλάβης (ΣτΕ 7μ. 1898/2016), ήτοι μια ειδική έννομη σχέση του προσφεύγοντα με την προσβαλλόμενη πράξη (Σπ. Βλαχόπουλος, *Όψεις της δικαστικής προστασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας – το παράδειγμα του ν. 2522/1997 για τα δημόσια έργα*, 1998, σελ 199, Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, 2017, σελ. 745 επ.) άλλως να την υφίσταται υπό συγκεκριμένη ιδιότητα ως υποψηφίου στην οικεία διακήρυξη (ΣτΕ 880/2016 7μ. σκ. 13, 1844/2013 7μ. σκ. 15, 2973/1989), άλλως, ως ενδιαφερομένου μεν να συμμετάσχει σ' αυτήν, αλλά αποκλεισμένου δυνάμει ρήτρας της προκηρύξεως (ΣτΕ 4606/2012, 1982-1985, 1987/2011) και δεν αρκεί το γενικό δημόσιο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την σύννομη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΣτΕ 4391/2011 7μ., 2446/1992 7μ.). Περαιτέρω, δέον είναι το έννομο συμφέρον να είναι και ενεστώς, ήτοι η βλάβη που προκαλείται στον ενδιαφερόμενο να έχει ήδη επέλθει ή να είναι βέβαιο ότι θα επέλθει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 1442/97 *ΔΔικ* 1997/1136) και να υφίσταται σωρευτικά τόσο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης, όσο και κατά την άσκηση της προσφυγής και την εξέταση αυτής (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 *ΔΔικ* 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 *ΔΔικ* 1996/844, ΔτΕ 416/2002λ 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ 846-7).

41. Επειδή η βλάβη, ως βασικό στοιχείο της θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος, πρέπει να προσδιορίζεται ειδικώς (ΣτΕ 1995/2016). Οφείλει, δηλαδή, ο προσφεύγων να επικαλείται τις δυσμενείς μεταβολές που επέρχονται σε βάρος του από την πράξη προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος για άσκηση προσφυγής (βλ. ΣτΕ 3905/2004). Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως προβολής της έλλειψής του από την αναθέτουσα αρχή ή τον παρεμβαίνοντα, το έννομο συμφέρον ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια κατά περίπτωση σύνθεση εξέτασης της προσφυγής ως και από τον δικαστή (βλ. ΣτΕ 2080/2016, 5/2006, 3078/2005, 1461/2003, κα).

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Εξετάζεται, δε, η ύπαρξη του εννόμου συμφέροντος με βάση τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος και τα στοιχεία του φακέλου που προσκομίστηκαν (ΣΤΕ 928/2004) υπό την έννοια ότι δεν δύναται το αρμόδιο όργανο να συμπληρώσει τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος καθόσον το βάρος απόδειξης για την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος φέρει ο τελευταίος (ΣΤΕ 4524/2009, 3900/2006) και μόνο προαποδεικτικώς (ΣΤΕ 1898/2016, 7μελής).

42. Επειδή η προαπόδειξη του εννόμου συμφέροντος δεν καθιστά δυσχερή την πρόσβαση του ενδιαφερόμενου στο δικαστήριο ή εν γένει στην προσήκουσα παροχή έννομης προστασίας (άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος) ούτε δημιουργεί (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017) αντίθεση προς το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ (ΣΤΕ 2980/2013). Μόνη, δε, εξαίρεση στην ανωτέρω αναφερθείσα υποχρέωση προαπόδειξης είναι να προκύπτει σαφώς και άνευ ουδεμίας αμφιβολίας από τις ad hoc ειδικές συνθήκες ότι θίγονται τα επαγγελματικά και οικονομικά συμφέροντα του προσφεύγοντος (ΣΤΕ 2521/2004). Το δε έννομο συμφέρον αφορά κάθε νομική ή πραγματική κατάσταση που αναγνωρίζεται από το δίκαιο και από την οποία ο αιτών βάσει ενός ιδιαίτερου δεσμού αντλεί ωφέλεια, η οποία θίγεται από την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη (Γλυκερία Π. Σιούτη, *Το έννομο συμφέρον στην αίτηση ακύρωσης*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998, σελ. 23).

43. Επειδή σε κάθε περίπτωση οι προβαλλόμενοι από τον προσφεύγοντα λόγοι ακύρωσης περί υπάρξεως πλημμελειών, όσο σοβαρές και εάν είναι οι πλημμέλειες αυτές, και όσο κατάφωρη η παράβαση νόμου, δεν μπορούν να θεμελιώσουν έννομο συμφέρον για τον προσφεύγοντα, αφού άλλωστε η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της αιτήσεως και όχι στο παραδεκτό αυτής (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017).

44. Επειδή ως διδάγματα της κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικά από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται για την εξειδίκευση των αορίστων νομικών εννοιών και για έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων (ΟΛΑΠ 8/2005, ΣΤΕ 414/2006, ΔεΦ Θεσ. 2632/2015).

45. Επειδή με τον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα βάλλει κατά του άρθρου 2.2.6. της Διακήρυξης σύμφωνα με το οποίο ως κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να έχουν εκτελέσει συμβάσεις συντήρησης εγκαταστάσεων τουλάχιστον ύψους 100% του προϋπολογισμού της υπό ανάθεση σύμβασης καθώς και την παρ. Β4 του άρθρου 2.2.9.2 που προβλέπει ως αποδεικτικό μέσο της τεχνικής ικανότητας την προσκόμιση πίνακα με παρόμοιες συμβάσεις, απαίτηση η οποία σε συνδυασμό με τις διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής ότι ως παρόμοια έργα νοούνται οι συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών σε κτίρια φοιτητικών εστιών που παρουσιάζουν ιδιαίτερες απαιτήσεις, δυσκολίες και προκλήσεις, δημιουργεί δυσμενή διάκριση εις βάρος των οικονομικών φορέων που έχουν την απαιτούμενη τεχνική εμπειρία για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης, όπως η ίδια, ωστόσο, δεν αφορά σε φοιτητικές εστίες με αποτέλεσμα να μην δύναται να υποβάλει παραδεκτή προσφορά στον διαγωνισμό δοθέντος ότι δεν έχει προηγούμενη εμπειρία στη συντήρηση ειδικά φοιτητικών εστιών.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι η προσφεύγουσα προβάλλει τους εν θέματι ισχυρισμούς άνευ εννόμου συμφέροντος εφόσον δεν αναφέρει σε ποιες ακριβώς συμβάσεις έχει εμπειρία ώστε να αποδειχθεί εάν θα μπορούσε να συμμετάσχει παραδεκτως. Κατά την αναθέτουσα αρχή, η ως άνω απαίτηση είναι απολύτως νόμιμη, εύλογη και ουδόλως δυασανάλογη και συνδέεται άμεσα με το τεχνικό αντικείμενο της σύμβασης και ότι απαραδέκτως η προσφεύγουσα και χωρίς να εξειδικεύει τη βλάβη της προβάλλει αιτιάσεις κατά της ως άνω απαίτησης καθώς και ότι το γεγονός ότι η ίδια δεν συγκεντρώνει την απαραίτητη εμπειρία δεν καθιστά τον

επίμαχο όρο παράνομο. Εξάλλου, κατά την αναθέτουσα αρχή οι υπό δημοπράτηση υπηρεσίες σε φοιτητικές εστίες με συνεχή παρουσία φοιτητών και προσωπικού δεν είναι ταυτόσημες ούτε συγκρίσιμες με αυτές που παρέχονται σε πανεπιστήμια ή σε νοσοκομεία ή σε ταχυδρομεία, καθώς δεν έχουν χαρακτηριστικά κατοικίας ούτε μαγειρεία ούτε εστιατόρια ενώ οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί είναι αόριστοι καθώς η προσφεύγουσα επιχειρεί να διαμορφώσει τις απαιτήσεις του διαγωνισμού σύμφωνα με τα δικά της προσόντα.

Εξάλλου, στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης είναι υπέρμετρα και αδικαιολόγητα περιοριστικός του ανταγωνισμού, καθώς περιορίζει τον διαγωνισμό μόνο σε επιχειρήσεις, ήδη δραστηριοποιούμενες στην αγορά των φοιτητικών εστιών τις οποίες και κατονομάζει και ισχυρίζεται ότι ουδεμία αιτιολόγηση περιλαμβάνεται στις απόψεις της αναθέτουσας αρχής για τυχόν ιδιαιτερότητες της συντήρησης κτιρίων φοιτητικών εστιών, ενώ η ίδια αποδεικνύει ότι εμποδίζεται να λάβει μέρος από την αποδεικνυόμενη εμπειρία της εν γένει στον τομέα της συντήρησης εγκαταστάσεων.

46. Επειδή, εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή με τα έγγραφα «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΣΤΟΝ ...» και «ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ Νο2 ΣΤΟΝ ...» διευκρίνισε ότι για την απόδειξη του οικείου κριτηρίου του άρθρου 2.2.6 της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας ως παρόμοιες συμβάσεις νοούνται οι συμβάσεις σε έργα συντήρησης φοιτητικών εστιών, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Δοθέντος ότι η πράξη με την οποία παρέχονται διευκρινήσεις όρων του διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση αυτών, εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρεται, δεσμεύοντας τους ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό και οι εν λόγω διευκρινίσεις που έχουν αναρτηθεί στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού ώστε να λάβουν γνώση όλοι οι ενδιαφερόμενοι (ΣτΕ 2418/2017, Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340.

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

Δ. Ράικος, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη *Δημόσιες Συμβάσεις, Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Εκδόσεις Σάκκουλας 2018, σελ. 629), θεωρούνται ως συμπροσβαλλόμενες με τους επίμαχους όρους της Διακήρυξης.

47. Επειδή, εν προκειμένω, σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, αντικείμενο της σύμβασης αποτελεί η καλή λειτουργία, ο έλεγχος, η συνήθης συντήρηση και οι συνήθεις επισκευές των ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων κτιρίων φοιτητικών εστιών και ιδίως των εγκαταστάσεων ψύξης και θέρμανσης, κρύου και ζεστού νερού χρήσεως, αποχέτευσης μέχρι του κεντρικού δικτύου της Πανεπιστημιούπολης, ασθενών ρευμάτων, ηλεκτρικές εγκαταστάσεις φωτισμού, κίνησης και υποσταθμών, εγκατάσταση πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης (μόνιμες εγκαταστάσεις και κινητά μέσα), εγκαταστάσεις και Μηχανήματα Μαγειρείου και εγκαταστάσεις - μηχανήματα Ψυκτικών θαλάμων, Λεβητοστασίων- Μηχανοστασίων, σιδηροκατασκευές, αλουμινοκατασκευές, ξυλουργικές κατασκευές/εγκαταστάσεις, χρωματισμοί, επισκευή-συντήρηση υγραπομόνων δωματίων, επισκευές επιστρώσεων τοίχων και δαπέδων κάθε υλικού επίστρωσης και γενικές επισκευές-αποκατάσταση και συντήρηση των οικοδομικών στοιχείων, συντήρηση περιβάλλοντος χώρου, κοπή χόρτων, παρτέρια, περιποίηση θάμνων, καθαρισμός, κλάδεμα κ.λ.π., επισκευή και αντικατάσταση κλειδαριών παντός τύπου, τακτικές συντηρήσεις, αντικαταστάσεις ανταλλακτικών και αποκατάσταση βλαβών, εκτέλεση οποιοσδήποτε οικοδομικής μικρο-εργασίας. Επομένως, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο της σύμβασης δεν διαφοροποιείται ουσιωδώς ως προς τα λειτουργικά και τεχνικά χαρακτηριστικά του από τις υπηρεσίες που παρέχονται σε εγκαταστάσεις παρόμοιου μεγέθους κτιρίων ως εν προκειμένω η φοιτητική εστία. Σχετικά δε με τη συνεχή παρουσία φοιτητών και προσωπικού ή τα χαρακτηριστικά κατοικίας, την ύπαρξη μαγειρείων ή εστιατορίων καθώς και τις απαιτήσεις ως προς τον περιβάλλοντα χώρο, ουδόλως προκύπτει ότι δεν θα εδύνατο να τις καλύψει η εμπειρία οικονομικών

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

φορέων σε μεγάλα κτίρια που απαιτούν έργα συντήρησης αντίστοιχης κλίμακας, με παρόμοιες αν όχι περαιτέρω απαιτήσεις και λόγω της συνεχούς παρουσίας μεγάλου αριθμού ατόμων. Επομένως, η απαίτηση για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας των οικονομικών φορέων για τη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης της εκτέλεσης έργων αποκλειστικά σε κτίρια φοιτητικών εστιών περιορίζει αναπαισιολόγητα και υπέρμετρα τον κύκλο των προσώπων που δύνανται να συμμετάσχουν στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία σε οικονομικούς φορείς που ασχολούνται μόνο με φοιτητικές εστίες και, σε κάθε περίπτωση, καθιστά αδύνατη τη συμμετοχή οικονομικών φορέων που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της παρούσας διαγωνιστικής διαδικασίας. Επομένως, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

48. Επειδή με τον δεύτερο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο όρος 2.2.6 περ. γ' της διακήρυξης είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και αντίθετος με το άρθρο 53 του ν. 4409/2016. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ως άνω οι συμμετέχοντες πρέπει απασχολούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ομάδα τουλάχιστον 9 ατόμων μεταξύ των οποίων και έναν ενεργειακό ελεγκτή Γ Τάξης. Ωστόσο, κατά την προσφεύγουσα, από τη διακήρυξη δεν προκύπτει ότι η ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων εμπίπτει στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς ούτε αναφέρονται σχετικά καθήκοντα στην περιγραφή του αντικειμένου (Παράρτημα Ι), ούτε περιλαμβάνεται ο ενεργειακός ελεγκτής στην περιγραφή των υποχρεώσεων της ομάδας του έργου (Παράρτημα ΙΙ). Επομένως, ο όρος 2.2.6 περ. γ' απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να απασχολούν ένα ενεργειακό ελεγκτή Γ Τάξης παρότι η σύμβαση δεν περιλαμβάνει την ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων. Ο όρος αυτός, συνεπώς, είναι ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και απλά επιβεβαιώνει ότι η Διακήρυξη έχει φωτογραφικό χαρακτήρα, επιδιώκοντας να αποκλείσει τους υπόλοιπους οικονομικούς φορείς, ακόμα και

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

με τη θέσπιση απαιτήσεων οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στο φυσικό αντικείμενο της σύμβασης. Κατά τούτο, ο επίμαχος όρος έχει τεθεί κατά παράβαση της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού, της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 75 του ν. 4412/2016. Κατά την προσφεύγουσα, ο όρος αυτός έχει τεθεί κατά παράβαση του άρθρου 53 του ν. 4409/2016, σύμφωνα με το οποίο: *"Απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή σε κτίριο ή κτιριακή μονάδα εφόσον: α) συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος [...]".* Επομένως, ο ως άνω όρος είναι παράνομος διότι απαιτεί την απασχόληση ενεργειακού ελεγκτή με σχέση εργασίας από τον ανάδοχο που θα αναλάβει τη συντήρηση του κτιρίου, ενώ το άρθρο 53 του ν. 4409/2016 απαγορεύει τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από επιθεωρητή ο οποίος συνδέεται με υπαλληλική σχέση με τον φορέα που έχει αναλάβει τη συντήρηση κτιρίου.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι προβάλλεται απαραδέκτως από την προσφεύγουσα διότι δεν την εμποδίζει να συμμετάσχει στο διαγωνισμό, ούτε η ίδια ισχυρίζεται ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο. Επιπλέον, όμως, είναι, κατά την αναθέτουσα αρχή, και αβάσιμος διότι ο προσβαλλόμενος όρος δεν αναφέρεται σε ενεργειακό επιθεωρητή Γ' τάξης, όπως εκ προδήλου σφάλματος υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, αλλά σε ενεργειακό ελεγκτή Γ' τάξης, όπως αναφέρεται στην υπ' αριθμ. οικ. 175275/22.05.2018 Απόφαση του Υπουργού και του Αν. Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 1927/30.05.2018). Επομένως, τα όσα αναφέρονται περί ενεργειακών επιθεωρήσεων δεν έχουν καμία σχέση με την απαίτηση του όρου 2.2.6 περ. γ. Επιπλέον ο εν λόγω ενεργειακός ελεγκτής ζητείται προκειμένου να συμβουλευεί την ομάδα για θέματα εξοικονόμησης ενέργειας στο πλαίσιο της συντήρησης του κτιρίου, αφού η συντήρηση αυτή καθ' εαυτή αποσκοπεί (όπως προκύπτει και από τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης) στην ορθή λειτουργία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

άρα και στην εξοικονόμηση ενέργειας. Είναι, επομένως, απαίτηση απολύτως νόμιμη και εύλογη.

Εξάλλου, στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για ενεργειακό ελεγκτή ή ενεργειακό επιθεωρητή, το κρίσιμο είναι ότι η ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς δεν υπάρχει καμία σχετική αναφορά στη Διακήρυξη, ούτε η ίδια η αναθέτουσα επικαλείται οποιονδήποτε όρο από τον οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω απαίτηση σχετίζεται με το αντικείμενο της Διακήρυξης. Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα, ο όρος αυτός απλά επιβεβαιώνει τον φωτογραφικό χαρακτήρα της Διακήρυξης, που επιδιώκει να αποκλείσει οικονομικούς φορείς που δεν τον πληρούν, όπως η ίδια.

49. Επειδή στο άρθρο 2.2.6 περ. γ της Διακήρυξης απαιτείται οι συμμετέχοντες να απασχολούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ομάδα τουλάχιστον 9 ατόμων αποτελούμενη, μεταξύ άλλων, και από έναν ενεργειακό ελεγκτή Γ Τάξης. Σε περίπτωση δε είτε μη υποβολής των απαιτούμενου κατά τον όρο 2.2.9.2B5 της διακήρυξης πίνακα ομάδας έργου, συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς, ως προβλέπεται στους όρους 2.4.6 και 3.2 της διακήρυξης.

50. Επειδή, κατά τα ως άνω διαλαμβανόμενα, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι με έννομο συμφέρον προβάλλει ισχυρισμούς για την αμφισβήτηση του όρου 2.2.6 περ. γ' προβάλλεται ο σχετικός λόγος προσφυγής, καθόσον η συμμετοχή της προσφεύγουσας στον επίδικο διαγωνισμό αποκλείεται λόγω της θέσπισης απαίτησης ασύνδετης με το αντικείμενο του διαγωνισμού, την οποία δεν πληροί. Εν προκειμένω από τη διακήρυξη δεν προκύπτει ότι η ενεργειακή επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων εμπίπτει στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς ούτε αναφέρονται σχετικά καθήκοντα στην περιγραφή του αντικειμένου (βλ. Παράρτημα I), ούτε περιλαμβάνεται ο ενεργειακός ελεγκτής στην περιγραφή των υποχρεώσεων της ομάδας του έργου (βλ. Παράρτημα II). Επομένως, ο

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

όρος 2.2.6 περ. γ' απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να απασχολούν ένα ενεργειακό ελεγκτή Γ' Τάξης, μολονότι η σύμβαση δεν περιλαμβάνει τον ενεργειακό έλεγχο των κτιριακών εγκαταστάσεων. Ο όρος αυτός είναι, επομένως, ασύνδετος με το αντικείμενο της σύμβασης και έχει τεθεί κατά παράβαση της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού, της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 75 του ν. 4412/2016. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

51.Επειδή με τον τρίτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απαίτηση του άρθρου 2.2.7 για πιστοποιητικά με θεματικό πεδίο που να περιλαμβάνει τη συντήρηση ανελκυστήρων περιορίζει τον κύκλο των προσώπων που μπορούν να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό χωρίς η συντήρηση των ανελκυστήρων να αποτελεί αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και, επιπλέον, εφόσον δεν επιτρέπεται η στήριξη στις ικανότητες τρίτου .

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι η επέμβαση σε ηλεκτρολογικούς πίνακες των ανελκυστήρων περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της σύμβασης και ότι λόγω της εμπειρίας της από παρελθούσες συμβάσεις, το θεωρεί απαραίτητο.

Εξάλλου, η προσφεύγουσα στο υπόμνημά της αναφέρει ότι αβασίμως η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι η συντήρηση των ηλεκτρολογικών πινάκων των ανελκυστήρων εμπίπτει στο αντικείμενο του διαγωνισμού και δεν επικαλείται κανέναν όρο της Διακήρυξης από τον οποίο να προκύπτει κάτι τέτοιο.

52. Επειδή στον όρο 2.2.7 της προσβαλλόμενης διακήρυξης τίθεται ως κριτήριο επιλογής οι διαγωνιζόμενοι να συμμορφώνονται, επί ποινή αποκλεισμού με τα πρότυπα ISO 9001, ISO 14001 και OHSAS 18001 ή αντίστοιχο ISO 45001:2018 στο θεματικό πεδίο, μεταξύ άλλων, της συντήρησης ανελκυστήρων. Σύμφωνα δε με τους όρους 2.2.9.1 και 2.2.9.2.B5 της διακήρυξης, η πλήρωση του κριτηρίου του όρου 2.2.7 της διακήρυξης αφενός μεν προαποδεικνύεται κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών δια

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

της απάντησης του διαγωνιζόμενου στο σχετικό ερώτημα του ΕΕΕΣ αφετέρου αποδεικνύεται από τον προσωρινό ανάδοχο μέσω της υποβολής ως δικαιολογητικών κατακύρωσης των σχετικών πιστοποιητικών. Σημειωτέον ότι, όπως ρητώς προκύπτει από τον όρο 2.2.8 της διακήρυξης αποκλείεται η στήριξη σε τρίτο φορέα ως προς την πλήρωση του κριτηρίου του όρου 2.2.7 της διακήρυξης, ούτε εξάλλου οικονομικός φορέας ως μέλος ένωσης δύναται να στηριχθεί στις ικανότητες έτερου μέλους της ένωσης προκειμένου να καλύψει τις απαιτήσεις του επίμαχου κριτηρίου. Επομένως, βάσει των προεκτεθέντων, η προσβαλλόμενη διακήρυξη απαιτεί όπως οικονομικός φορέας διαθέτει ο ίδιος, επί ποινή αποκλεισμού, το σύνολο των αναφερόμενων στον όρο 2.2.7 πιστοποιητικών και στο θεματικό πεδίο της συντήρησης ανελκυστήρων. Σε περίπτωση δε είτε μη υποβολής των απαιτούμενων κατά τους όρους 2.2.7 και 2.2.9.2B5 της διακήρυξης πιστοποιητικών είτε μη απόδειξης της κάλυψης του κριτηρίου επιλογής του όρου 2.2.7 της διακήρυξης συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς, ως προβλέπεται στους όρους 2.4.6 και 3.2 της διακήρυξης.

53. Επειδή, στο όρο 1.3 της διακήρυξης αναφέρεται ως αντικείμενο του διαγωνισμού η παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης τεχνικού προσωπικού των κτιριακών εγκαταστάσεων της φοιτητικής εστίας όπως αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης. Ειδικότερα, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της διακήρυξης, οι υπό ανάθεση υπηρεσίες περιλαμβάνουν την καλή λειτουργία, τον έλεγχο, τη συνήθη συντήρηση και τις συνήθεις επισκευές των ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων στα συγκροτήματα φοιτητικής εστίας της αναθέτουσας αρχής σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Απαριθμούνται δε οι δεκατρείς κατηγορίες εγκαταστάσεων την επίβλεψη, επισκευή και συντήρηση των οποίων θα αναλάβει ο ανάδοχος. Περαιτέρω, παρατίθενται πίνακες με τα υλικά και ανταλλακτικά που υποχρεούται ο ανάδοχος να προμηθεύει και εγκαθιστά. Πέραν τούτων στη Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων του Παραρτήματος ΙΙ της διακήρυξης περιγράφονται αναλυτικώς τα κτίρια στα οποία ο ανάδοχος θα παρέχει τις

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

υπηρεσίες του και καθορίζονται σαφείς απαιτήσεις ως προς τα προσόντα, την εμπειρία και το ωράριο το προσωπικού που θα απασχολήσει ο ανάδοχος. Ωστόσο, εκ της παρατιθέμενης στα Παραρτήματα I και II της διακήρυξης ανάλυσης του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης απουσιάζει οιαδήποτε ρητή μνεία περί υποχρέωσης του αναδόχου να παρέχει υπηρεσίες συντήρησης των ανελκυστήρων. Συγκεκριμένα, οι ανελκυστήρες δεν περιλαμβάνονται στις απαριθμούμενες κατηγορίες εγκαταστάσεων που θα αναλάβει ο ανάδοχος, ούτε αναφέρονται στην περιγραφή των κτιρίων. Επίσης, στους πίνακες των υπό προμήθεια υλικών και ανταλλακτικών δεν αναφέρεται ή προκύπτει τυχόν χρήση τους ως προς τη συντήρηση των ανελκυστήρων. Αορίστως δε και αναποδείκτως η αναθέτουσα αρχή προβάλλει στις απόψεις της ότι η επέμβαση στους ηλεκτρολογικούς πίνακες των ανελκυστήρων περιλαμβάνεται στο τεχνικό αντικείμενο της διακήρυξης, καθώς δεν αναφέρει επί της βάσει ποίας πρόβλεψης των Παραρτημάτων I και II της διακήρυξης αποδεικνύεται η εν λόγω παραδοχή. Ούτε εξάλλου η γενική και αόριστη αναφορά στο Παράρτημα II της διακήρυξης ότι ο ανάδοχος θα παρέχει υπηρεσίες συντήρησης των πάσης φύσεως ηλεκτρομηχανολογικών και οικοδομικών εγκαταστάσεων δύναται να συνεπάγεται ρητή υποχρέωση του αναδόχου να αναλάβει και τη συντήρηση των ανελκυστήρων, καθώς τούτο καταρχήν αντίκειται στο ίδιο το γράμμα της της διακήρυξης σύμφωνα με το οποίο οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν συγκεκριμένες εγκαταστάσεις, κτίρια, υλικά και ανταλλακτικά. Θα πρέπει δε να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Φ.Α/9.2/ΟΙΚ. 28425 (ΦΕΚ Β΄ 2604/2008) «Συμπλήρωση διατάξεων για την εγκατάσταση, λειτουργία, συντήρηση & ασφάλεια των ανελκυστήρων» ότι η επέμβαση σε βλάβη του ανελκυστήρα από οποιονδήποτε άλλο πλην του αδειοδοτημένου συνεργείου, απαγορεύεται αυστηρά από το νόμο και σε περίπτωση ελέγχου ή ατυχήματος που τυχόν συμβεί έπειτα από επέμβαση τρίτου σε ανελκυστήρα, επιβάλλονται οικονομικές και επαγγελματικές κυρώσεις τόσο στον επεμβαίνοντα όσο και στον ιδιοκτήτη/διαχειριστή του ανελκυστήρα (άρθρο 13). Εντούτοις, ουδόλως

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

στη διακήρυξη τίθεται απαίτηση ο ανάδοχος να διαθέτει είτε άδεια συνεργείου ανελκυστήρων είτε προσωπικό αποτελούμενο υποχρεωτικώς και από έναν ηλεκτροτεχνίτη Δ' ειδικότητας και έναν βοηθό ηλεκτροτεχνίτη Δ' ειδικότητας ((άρθρο 5 παρ.3)) και άρα τυχόν επέμβαση από τον ανάδοχο σε ανελκυστήρα δεν δύναται νομίμως στο πλαίσιο της υπό ανάθεση σύμβασης να πραγματοποιηθεί καθώς θα αντίκειται στην ισχύουσα νομοθεσία. Επομένως, βάσει των ανωτέρω, δοθέντος ότι στο αντικείμενο του διαγωνισμού δεν περιλαμβάνεται η συντήρηση των ανελκυστήρων, το προβλεπόμενο στον όρο 2.2.7 της διακήρυξης κριτήριο επιλογής σύμφωνα με το οποίο απαιτείται η συμμόρφωση του διαγωνιζόμενου με τα πρότυπα ISO 9001, ISO 14001 και OHSAS 18001 ή ISO 45001:2018 στο θεματικό πεδίο της συντήρησης ανελκυστήρων δεν είναι συναφές με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης ούτε ανάλογο με το σκοπό της. Αλυσιτελώς η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι η συγκεκριμένη απαίτηση συμπεριλήφθηκε λόγω αδυναμία των προηγούμενων αναδοχών στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς το επίμαχο κριτήριο, εξεταζόμενο με βάση το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης δεν είναι πρόσφορο να οδηγήσει σε διακρίβωση της ικανότητας των υποψηφίων προς εκτέλεσή της. Συνεπώς, ο τρίτος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

54. Επειδή στον τέταρτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι σύστημα κριτηρίων αξιολόγησης, σε συνδυασμό με τους αποδιδόμενους συντελεστές είναι προβληματικό διότι ιδίως το κριτήριο της μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου είναι αόριστο, δεν διασφαλίζει την αντικειμενική αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και δεν συνοδεύεται από επαρκείς προδιαγραφές επαλήθευσης των πληροφοριών, όπως απαιτεί ο νόμος, με συνέπεια αφενός να παραχωρούνται μεγάλα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στην αναθέτουσα αρχή και, αφετέρου, να δημιουργείται αβεβαιότητα σε βάρος των υποψηφίων και είναι πρόσφορο να οδηγήσει σε ανομοιόμορφη εφαρμογή μεταξύ των διαγωνιζομένων, σε

αυθαίρετες ή υποκειμενικές εκτιμήσεις και, κατ' αποτέλεσμα να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι εφόσον τα κριτήρια αυτά εφαρμόζονται κατά τρόπο ενιαίο για την αξιολόγηση των προσφορών όλων των διαγωνιζομένων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν θεσπιστεί εις βάρος της προσφεύγουσας και ότι καθιστούν ουσιωδώς δυσχερή την υποβολή της προσφοράς της. Κατά την αναθέτουσα αρχή, η προσφεύγουσα δεν θεμελιώνει το ειδικό έννομο συμφέρον που απαιτείται για την παραδεκτή προσβολή του επίμαχου όρου της διακήρυξης, καθώς κρίνει τη σκοπιμότητα της επιλογής των εν λόγω κριτηρίων και του συντελεστή βαρύτητάς τους από την αναθέτουσα αρχή χωρίς παράλληλα να εξειδικεύει τη βλάβη της.

Εξάλλου στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα ως άνω κριτήρια δεν επιτρέπουν την αντικειμενική αξιολόγηση των υποψηφίων.

55. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, βασίμως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή ότι η προσφεύγουσα δεν θεμελιώνει το ειδικό έννομο συμφέρον που απαιτείται για την παραδεκτή προσβολή του επίμαχου όρου της Διακήρυξης καθώς ο τρόπος βαθμολόγησης των προσφορών είναι ενιαίος και δεν την εμποδίζει να συμμετάσχει λυσιτελώς στον διαγωνισμό υποβάλλοντας παραδεκτή προσφορά. Εν τοις πράγμασι, η προσφεύγουσα κρίνει τη σκοπιμότητα της επιλογής των εν λόγω κριτηρίων και του συντελεστή βαρύτητάς τους από την αναθέτουσα αρχή χωρίς παράλληλα να εξειδικεύει τη βλάβη της. Επομένως, ο τέταρτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος ελλείψει εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας.

56. Επειδή στον πέμπτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι είναι μη νόμιμος ο όρος που προβλέπει την απαλλαγή τρίτων φορέων από την υποχρέωση υποβολής χωριστού ΕΕΕΣ καθώς ευνοεί εκείνους τους υποψήφιους που θα συνεργαστούν με τρίτους

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

που στο πρόσωπό τους συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού σε βάρος της στο πρόσωπο της οποίας δεν συντρέχει τέτοιος λόγος.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι ο όρος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους διαγωνιζόμενους συμπεριλαμβανομένης και της προσφεύγουσας και αποσκοπεί στην απαλλαγή από γραφειοκρατικά εμπόδια ενώ ουδόλως εμποδίζει τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στον διαγωνισμό με αποτέλεσμα να προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος.

Εξάλλου, στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, τα κριτήρια αξιολόγησης είναι παράνομα.

57. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, βασίμως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή ότι η προσφεύγουσα δεν θεμελιώνει το ειδικό έννομο συμφέρον που απαιτείται για την παραδεκτή προσβολή του επίμαχου όρου της Διακήρυξης καθώς ο τρόπος βαθμολόγησης των προσφορών είναι ενιαίος και δεν την εμποδίζει να συμμετάσχει λυσιτελώς στον διαγωνισμό υποβάλλοντας παραδεκτή προσφορά. Εν τοις πράγμασι, η προσφεύγουσα κρίνει τη σκοπιμότητα της επιλογής των εν λόγω κριτηρίων από την αναθέτουσα αρχή χωρίς παράλληλα να εξειδικεύει τη βλάβη της. Τούτο δε ανεξαρτήτως σοβαρότητας της πλημμέλειας και της προβαλλόμενης παρανομίας του όρου της Διακήρυξης που δεν μπορούν, όσο σοβαρές και εάν είναι, δεν μπορούν να θεμελιώσουν έννομο συμφέρον για την προσφεύγουσα δοθέντος ότι η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο και όχι στο παραδεκτό των ισχυρισμών της. Επομένως, ο πέμπτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος ελλείψει εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας.

58. Επειδή τέλος, ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σε περίπτωση ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της Διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών ή τα κριτήρια υπολογισμού της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, όπως στην υπό κρίση Διακήρυξη, πρέπει να ακυρωθεί η Διακήρυξη στο σύνολό της (βλ. ΣτΕ 1135/2010, ΣτΕ ΕΑ

Αριθμός απόφασης: Σ 1679/2021

1089/2009, ΣτΕ 2951-52/2004, ΔΕΕ, Απόφαση της 4.12.2003, Υπόθεση C-448/2001, *ENVAG Wienstrom GmbH κ.λ.π*, σκέψεις 92-95) ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε οικονομικούς φορείς που δεν είχαν επιδείξει ενδιαφέρον εξαιτίας της αρχικής της μορφής, να υποβάλουν προσφορές κατόπιν της τροποποίησής της. Συνεπώς, σύμφωνα με τα ως άνω προεκτεθέντα, η εν θέματι Διακήρυξη πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.

59. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

60. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

61. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στη προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει εν συνόλω την υπ' αριθμ. ... Διακήρυξη.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων εβδομήντα (4.570) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2021 και εκδόθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ

Ο Γραμματέας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ